NR 3-4
2015

BIBLIOTEKARZ RADOMSKI

KWARTALNIK INFORMACYJNO-PUBLICYSTYCZNY
MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W RADOMIU

W pierwszych słowach

Stali czytelnicy naszego kwartalnika długo musieli czekali na kolejny numer. Fakt, spóźniliśmy się i to dużo, za co przepraszam czytelników i autorów.

Szczególnie autorów. Sama bywam autorką i wiem jak niekomfortowo czuje się piszący, kiedy po złożeniu tekstu do druku nie może się doczekać fizycznej postaci wydawnictwa. A kiedy wreszcie ujrzy swe dzieło wydrukowane, częstokroć również bywa daleki od szczęścia czy choćby zadowolenia. Bo, albo napisał nie to co myślał, że napisał, albo inni, którzy mieli do czynienia z jego tekstem po drodze do czytelnika, po prostu go zniszczyli. Zmienili, źle opracowali, źle zredagowali, ilustracje i zdjęcia dali nie tu, gdzie trzeba, źle złamali. I w ogóle, donoszone i urodzone w bólach dziecię, po prostu zamordowali. Tego darować nie można.

„Bibliotekarz Radomski", a zatem i ja sama, mam szczęście do cierpliwych, wyrozumiałych i bardzo skromnych autorów. Liczę więc na to, że uda mi się ujść cało z opóźnienia, połączenia numerów i wszelkich innych potknięć. Niemniej jednak jeszcze raz za owe wszystkie inne potknięcia szczerze przepraszam.

Mam też nadzieję, że czytelnikom bardzo długi okres oczekiwania nieco zrekompensuje bogata zawartość bieżącego/niebieżącego numeru. Napisaliśmy o tym, co udało nam się osiągnąć w sferze wydarzeń bibliotecznych, podzieliliśmy się refleksjami z wyjazdów i konferencji, przypomnieliśmy dzieje kolejnej radomskiej biblioteki zakładowej.

To ważne, że mamy własny periodyk, płaszczyznę wymiany myśli, doświadczeń zawodowych, miejsce, w którym możemy pochwalić się sukcesami, troszkę (ale tylko odrobinę) sobie pozazdrościć, czy też powiedzieć o tym, co nie do końca nas cieszy i satysfakcjonuje, zwyczajnie się pożalić. Pozwala nam to poczuć, że należymy do wspólnoty, jesteśmy w grupie bibliotekarzy, której członkowie mają podobne problemy, dążenia i cele. To wszystko jest nam bardzo potrzebne, bardzo ludzkie.

I tak po ludzku życzę Wam Kochani – Czytelnicy i Autorzy, Koleżanki i Koledzy – pomyślności w znowu nowym roku. Wielu wspaniałych pomysłów w pracy i możliwości ich zrealizowania. I chęci podzielenia się wiedzą i doświadczeniem z innymi. Na łamach „Bibliotekarza Radomskiego" oczywiście.

Anna Skubisz-Szymanowska

Redaguje zespół w składzie:
Anna Skubisz-Szymanowska – redaktor naczelna,
Alicja Bożena Śliwa – sekretarz redakcji,
Maria Kaczmarska, Teresa Majdak, Dorota Prawda,
Ilona Michalska-Masiarz, Zofia Nogaś, Małgorzata Skwarek

Wydawca:
Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich w Radomiu,
Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Radomiu

Adres redakcji:
ul. Piłsudskiego 12
26–600 Radom
tel.: (048) 36 267 35
fax: (048) 36 338 18
e–mail: biblioteka@mbpradom.pl
www.mbpradom.pl

Zdjęcie na okładce: Antoni Żuchowski
Skład i przygotowanie do druku: Mariusz A. Dański

Druk: MULTICOLOR
ul. S. Żeromskiego 75
26–600 Radom
www.multicolor.firmy.radom.pl
e–mail: mcolor@ats.net.pl

ISSN 1230–869X

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca
i zastrzega sobie prawo ich skracania i redagowania.
Wydawca jest wyłącznym dystrybutorem kwartalnika „Bibliotekarz Radomski"

Biblioteka jest instytucją finansowaną przez Gminę Miasta Radomia

Mały jubileusz.
O V Radomskich Targach Wydawnictw Regionalnych

Marta Wiktoria Trojanowska

Serdeczne rozmowy z wydawcami, wymiana doświadczeń i kontaktów, interesujące spotkania z ciekawymi, pełnymi pasji ludźmi – to wszystko złożyło się na klimat Radomskich Targów Wydawnictw Regionalnych. Impreza miała w tym roku swój mały jubileusz – została zorganizowana po raz piąty. Jej pierwsza edycja odbyła się w 2007 roku. W Resursie Obywatelskiej zgromadziło się wówczas kilkunastu wydawców. W 2015 roku było ich już ponad trzydziestu, a foyer Sali Koncertowej Radomskiej Orkiestry Kameralnej, w którym targi odbyły się po raz trzeci, okazało się zbyt ciasne na pełną prezentację dorobku wydawniczego naszego regionu. Przez pięć edycji, 10 lat, bo targi odbywają się co dwa lata, impreza okrzepła, nabrała swoistego klimatu i stała się znaczącym przystankiem na mapie książkowych wydarzeń. Warszawskie i krakowskie targi już dawno utraciły monopol na spotkania z książką. Okazji do tych szczególnych spotkań pojawia się w Polsce coraz więcej, dlatego z tym większą uwagą warto przyjrzeć się targom radomskim, zwłaszcza że z roku na rok można odnotować coraz większe zainteresowanie imprezą i coraz większą jej potrzebę w środowisku. Warto też podkreślić, że z edycji na edycję wzrasta liczba wydawnictw ogólnopolskich, które deklarują chęć udziału. A to już powód do radości – ich obecność świadczy o potencjale radomskich pisarzy i ich osobistych wydawniczych sukcesach. Przykład? Grzegorz Bartos, który na tegorocznych targach prezentował swoją najnowszą powieść *Nigdzie teraz, teraz tutaj* – wydaną przez Wydawnictwo Jirafa Roja i rekomendowaną przez Sylwię Chutnik.

Podczas piątych targów swoją ofertę wydawniczą zaprezentowały instytucje kultury, biblioteki powiatowe, biblioteki gminne z terenu powiatu radomskiego. wydawnictwa radomskich szkół wyższych,

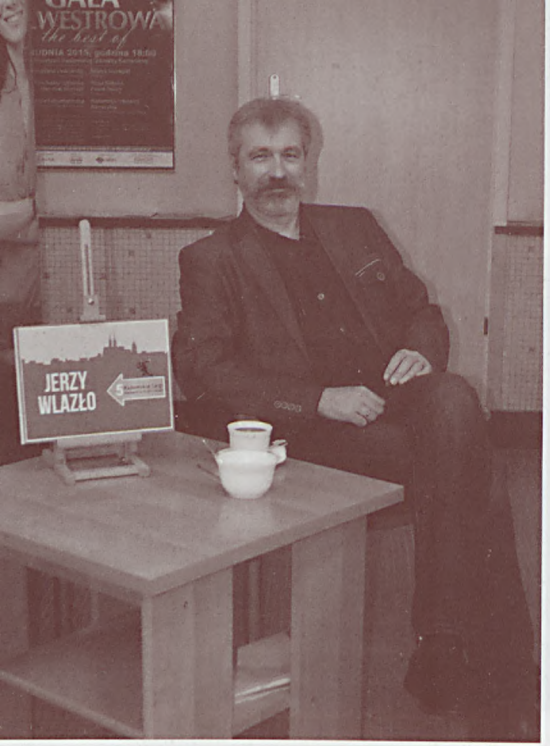

wydawnictwa prywatne oraz autorzy, którzy bezpośrednio promowali swoje książki na stoiskach autorskich. Spośród wydawców ogólnopolskich wymienić należy: Fundację Korporację Ha!Art, Wydawnictwo Miniatura czy Wydawnictwo The Facto. Po raz pierwszy w historii targów ofertę wydawniczą wzbogaciły komiksy (Wydawnictwo Roberta Zaręby) oraz debiutujące na rynku książki dla dzieci Wydawnictwo Henryka Kusta. Było co oglądać, czytać i kupować. Organizatorzy targów stworzyli przede wszystkim możliwość nie kompletnego może jeszcze, ale na pewno bogatego i wartościowego rekonesansu publikacji związanych z ziemią radomską.

Targi okazały się także okazją do ciekawych spotkań autorskich. Program spotkań był bogaty, różnorodny i adresowany do zróżnicowanych grup wiekowych i czytelniczych. Oprócz wspominanego już, otwierającego targi spotkania z Grzegorzem Bartosem, z czytelnikami spotkał się m.in. Zenon Gierała, który miał niezwykle trudne zadanie ze względu na znaczną rozbieżność wieku publiczności (od pierwszej klasy szkoły podstawowej do uczniów technikum). O swojej przygodzie z poezją opowiadali Adrian Szary i Jan Czarnecki. Niecodziennym gościem była także Wanda Chodorowska – 94-letnia poetka mieszkająca w Warszawie. Podczas spotkań nie zabrakło tematyki historycznej. Krystyna Barańska opowiadała o historii przedszkola w Skaryszewie i pracy nad monografią instytucji, Cezary Imański, autor monografii Zwolenia, przybliżył wzbogaconą slajdami i dokumentalnymi fotografiami historię miasta, Krzysztof Busse rozmawiał z dr. Sebastianem Piątkowskim o swojej książce dotyczącej stowarzyszenia PAX. Ciekawym akcentem była także prezentacja różnorodnych tematycznie i edytorsko wydawnictw Muzeum Wsi Radomskiej. Bajkopisarz Wojciech Krupa spotkał się z przedszkolakami, Jarosław Rabenda opowiadał o swojej debiutanckiej powieści „Kiedy ślepiec płacze", Piotr Mieśnik natomiast przybliżył słuchaczom kulisy pracy w tabloidzie. Jego książka *Wyznania hieny, jak to się robi w brukowcu* wzbudziła wiele emocji nie tylko ze względu na tematykę, ale przede wszystkim na osobistą historię autora. Podobne emocje wywołało spotkanie z Ewą Zarychtą i jej książką *Księżyc zza nikabu. Polska muzułmanka w Egipcie*. Warto dodać, że to ostatnie spotkanie odbyło się spontanicznie – autorka zastąpiła Ziemowita Szczerka, który w ostatniej chwili odwołał przyjazd do Radomia. Mimo ustalonego wcześniej programu, wyliczonych stolików, identyfikatorów i czasu spotkań, nie obyło się bowiem bez spontanicznych prezentacji. Wpisała się w nie też promocja drugiego tomu *Radomskich Studiów humanistycznych*, przeprowadzona przez redaktora serii prof. Dariusa Kupisza.

*

Najważniejszym wydarzeniem targów było bez wątpienia wręczenie Nagrody Literackiej Miasta Radomia. Nagroda ta pierwszy raz przyznana została podczas drugiej edycji imprezy (w 2009 roku). W 2015 roku zgłoszono do niej ponad 40 tytułów. Jury pod przewodnictwem dr. hab. Arkadiusza Bagłajewskiego nominowało do nagrody pięć tytułów. W kategorii książka literacka były to: tom poetycki Pawła Podlipniaka *Madafakafares*, powieść Zbigniewa Kruszyńskiego *Kurator* oraz reportaż Jerzego Wlazło (wspólnie ze Zbigniewem Pawlakiem) *Pęknięte miasto Biesłan*. W kategorii książka naukowa nominowane zostały:

Jerzy Wlazło odbiera nominację do Nagrody Literackiej Miasta Radomia

Wręczenie nominacji do Nagrody Literackiej Miasta Radomia.
Od lewej: prowadząca Anna Skubisz-Szymanowska, Arkadiusz Bagłajewski, Sebastian Piątkowski, Ewa Kołodziejczyk Paweł Podlipniak, Zbigniew Kruszyński

Amerykańskie powojnie Czesława Miłosza Ewy Kołodziejczyk oraz *Okupacja i propaganda. Dystrykt radomski Generalnego Gubernatorstwa w publicystyce polskojęzycznej prasy niemieckiej (1939-1945)* Sebastiana Piątkowskiego. Nagroda Literacka Miasta Radomia została przyznana uznanemu polskiemu pisarzowi urodzonemu w Radomiu – Zbigniewowi Kruszyńskiemu oraz Ewie Kołodziejczyk. Warto dodać, że uroczystą galę wzbogacono prezentacją multimedialną poświęconą historii nagrody oraz nominowanym do niej książkom.

Wisienką na literackim torcie okazał się koncert warszawskiej grupy Wyspy Dobrej Nadziei. Zespół zaprezentował utwory do tekstów Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, do których muzykę skomponował lider zespołu – Adam Tkaczyk. Publiczność zebraną w Sali Koncertowej ROK zachwyciły nie tylko oryginalne aranżacje muzyczne, ale przede wszystkim moc pozytywnej energii i życiowego optymizmu płynąca ze sceny.

*

Laureatów Nagrody Literackiej Miasta Radomia 2015 czytelnicy mogli posłuchać drugiego dnia targów podczas spotkania prowadzonego przez prof. Arkadiusza Bagłajewskiego. Mimo diametralnie odmiennego charakteru obu nagrodzonych książek, prowadzącemu udało się wydobyć z nich wspólny element – emigrację autora jednej i bohatera drugiej pozycji.

Obie nagrodzone książki można było nabyć na stoisku Księgarni Literackiej im. W. Gombrowicza w Radomiu. To właśnie

Laureaci Nagrody Literackiej Miasta Radomia – Ewa Kołodziejczyk i Zbigniew Kruszyński wraz z prezydentem Radomia – Radosławem Witkowskim

przy stanowisku księgarni usytuowano tzw. „kącik książki z autografem". Inicjatywa taka pojawiła się po raz pierwszy, do tej pory autorzy podpisywali swoje publikacje na stoiskach wydawców. Teraz można było przysiąść na chwilę, odbyć rozmowę z gośćmi kącika i poprosić o dedykację. Swoje książki podpisywali: Wiesław Chudoba, Grażyna Jeromin-Gałuszka, Marcin Kępa, Henryk Morawski, Teresa Opoka, Ewa Podsiadły-Natorska, Robert Utkowski oraz Jerzy Wlazło. Przy stoisku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu można było natomiast spotkać Pawła Podlipniaka oraz Katarzynę Posiadałę.

*

Polacy nie czytają książek? Polacy ich nie kupują? Więc dlaczego wydawcy nie narzekali na sprzedaż, a na niektórych spotkaniach brakowało wolnych krzeseł? Może zamiast biadolić nad spadkiem czytelnictwa i pustymi portfelami czytelników, należałoby skupić się na takich właśnie imprezach; dać czytelnikom szansę na spokojną kwerendę, pozwolić usiąść w wygodnym fotelu z książką otwartą na tytułowej stronie… A potem zaprosić za kolejne dwa lata; będą nowe tytuły, nowe wydawnictwa. To wiemy już na pewno: rynek książki regionalnej może nam wiele zaoferować.

Marta Wiktoria Trojanowska
Pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki MBP w Radomiu

It's a good day to... Comic Day

Dariusz Wróbel

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Radomiu w pewien sierpniowy czwartek odbył się Dzień Komiksu. Imprezę zorganizowano po raz pierwszy i składała się z dwóch bloków: kiermaszu i spotkania autorskiego.

Kiermasz, zorganizowany przed budynkiem MBP, odbył się w godzinach 12.00 – 17.00 i miał formę otwartą. Każdy, kto tylko miał na to ochotę, mógł, na specjalnie wyznaczonych stanowiskach, rozłożyć swoje zbiory. Wydarzenie było skierowane nie tylko do entuzjastów i miłośników komiksu, ale także do czytelników do tej pory nie zainteresowanych tą formą literatury. Nie była wymagana wcześniejsza rejestracja ani zgłoszenia, a korzystanie ze stanowisk było nieodpłatne.

Być może ze względu na pierwszą edycję tego rodzaju wydarzenia, lub nie do końca dobrze dobrany termin, frekwencja nie była zbyt wielka. Jednak wśród osób które się pojawiły, rzadko kto był z przypadku. Wszyscy uczestnicy byli bardzo zadowoleni, że taka impreza wreszcie zadebiutowała w Radomiu.

Jednym z wystawiających swoje zbiory był Paweł Gierczak – radomski komiksiarz. Sprzedawał swoje prace w promocyjnych cenach, a każdy egzemplarz „okraszał" dedykacją. Inny z uczestników wystawił blisko czterdzieści komiksów, twierdząc że jest to zaledwie kropla w morzu jego kolekcji, a te przyniósł, bo „żona kazała mu sprzątnąć półkę". Ciekawostką był komiks, dostarczony przez radomianina, narysowany własnoręcznie w 1957 roku. Dwóch, jedenastoletnich wówczas chłopców, stworzyło za pomocą zeszytu i kredek komiks zatytułowany „Wicek i Wacek" opowiadający o dwóch chłopcach przeżywających przygody w trakcie drugiej wojny światowej. Na uwagę zasługuje fakt, że stworzyli oni swój komiks bez możliwości wzorowania się na innych formach graficznych tego typu.

Dzień Komiksu. Spotkanie z Pawłem Samborem prowadzi Dariusz Wróbel

Drugą częścią Dnia Komiksu było spotkanie z Pawłem Samborem – radomskim rysownikiem, ilustratorem i grafikiem, absolwentem Wydziału Sztuki Politechniki Radomskiej na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych. Był jednym z założycieli magazynu komiksowego „B5". W 2011 roku jego komiks „Harbor Moon", opowiadający o losach żołnierza walczącego z wilkołakami w zapomnianym mieście, ukazał się w USA, gdzie do dziś cieszy się ogromną popularnością.

Motywem przewodnim spotkania były rozważania, czy ilustrator powinien być artystą, czy rzemieślnikiem. Poruszone zostały również kwestie związane z rynkiem komiksowym w Polsce. Paweł Sambor opowiadał m.in. o różnicach we współpracy z agencjami medialnymi i wydawcami polskimi i zagranicznymi.

Nadrzędnym celem Dnia Komiksu była integracja środowiska zainteresowanego tą tematyka oraz pokazanie przypadkowemu czytelnikowi, że komiks cały czas funkcjonuje w życiu kulturalnym. W pewnym sensie cel ten został osiągnięty. Podczas kiermaszu oprócz komiksów wymieniono wiele numerów telefonów. Również czytelnicy, odwiedzający bibliotekę tego dnia, zatrzymywali się na chwilę, choćby po to, aby zerknąć co się dzieje, po czym odchodzili z refleksją, że oni też gdzieś mają jakieś stare komiksy, czytane w dzieciństwie.

Dzień Komiksu był *eventem* ważnym, pokazał w ten sposób, że istnieje możliwość tego typu spotkań i imprez, a środowisku miłośników i entuzjastów komiksu dał sygnał, że biblioteka jest miejscem przyjaznym również dla nich.

Dariusz Wróbel
Pracownik Działu Promocji Książki
i Biblioteki MBP w Radomiu

Wakacje w bibliotece spędzacie jak chcecie

Aneta Sobania, Łukasz Pawlak

Z czym kojarzą się wakacje? Ze słońcem, zabawą, przerwą od szkoły, wypoczynkiem, wycieczkami i wolnością. Prawie wszystko zagwarantowała w tym roku dzieciom biblioteka.

Hasło przyświecające dwutygodniowej dobrej zabawie brzmiało „Wakacje w bibliotece spędzacie jak chcecie!!!". Jak zwykle chętnych nie brakowało. Najważniejsze, czego oczekiwaliśmy od dzieci, to dobry humor i chęć do zabawy. O resztę postaraliśmy się sami.

Cykl zajęć rozpoczął się tradycyjnie od zapoznania uczestników z regulaminem i omówieniem planu wakacji. Kolejnym punktem programu, chętnie realizowanym przez dzieci, były zabawy integracyjne, mające na celu poznanie osób w grupie.

W kolejnych dniach nie mogło zabraknąć zajęć plastycznych, czytania książek, karaoke, konkursów, zagadek i zabawy w teatr. Największą popularnością cieszyła się chusta animacyjna. Szczególnie „rekin" przypadł dzieciom do gustu tak, że nie można ich było oderwać od zabawy.

Dzięki dużej sali, jaką posiada filia nr 6, pomimo deszczu, można było zorganizować letnią olimpiadę. Dzieci mogły sprawdzić swoje możliwości sportowe, jak i umysłowe. Z chęcią brały udział we wszystkich konkurencjach: plastycznych, skocznych, bieżnych, rzutnych.

W drugim tygodniu wakacji niespodzianką dla dzieci były odwiedziny pani Beaty Wrzesień, która interesuje się różnymi rodzajami sztuki plastycznej. Pokazała

Zajęcia z Beatą Wrzesień

dzieciom jak zrobić koszyczki z papierowej wikliny, kwiaty z bibuły. Dzieciaki poznały technikę origami zwaną kusudama, czyli kulista ozdoba, wykonywaną najczęściej z papierowych kwiatów origami połączonych ze sobą. Dzieci same mogły spróbować wszystkich technik. Zabawa była wspaniała, na pracy upłynął nam cały dzień.

Dzięki uprzejmości Komendy Wojewódzkiej Policji, odbyła się wycieczka do kina Helios na film „Felix, Net i Nika oraz niemożliwa informatyka", pokazywanego w ramach akcji „Kameralne lato dzieciom". Po projekcji filmu z widzami spotkały się funkcjonariuszki z Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Radomiu. Wprowadziły dzieci w zagadnienia dotyczące bezpiecznego spędzenia wolnego czasu w wakacje i opowiedziały o pracy policji.

Wakacje były bardzo udane, bawiliśmy się do upadłego, nikt nas nie uciszał, nie przeszkadzał i my nie przeszkadzaliśmy nikomu. Dzieci z biblioteki wychodziły zmęczone, ale zadowolone. Miały możliwość pozytywnego spożytkowania swojej energii. Za rok kolejne wakacje. Oby były pełne wrażeń, emocji i uśmiechu, jak te, które już za nami.

Aneta Sobania
Łukasz Pawlak
Pracownicy filii nr 6
MBP w Radomiu

Wakacyjne podróże w czasie

Kinga Olbromska-Miłosz

Filia nr 16 radomskiej biblioteki zorganizowała wakacje w bibliotece pod hasłem „Podróże w czasie". Wspólnie z dziećmi zastanawialiśmy się czy takie podróże w ogóle są możliwe. Jak to zwykle bywa zdania były podzielone. Jedni uważali, że tak, inni wprost przeciwnie. Dla nas ważne było, że był to świetny temat do dobrej zabawy, podczas której dzieciaki mogły rozwijać swoją wyobraźnię i umiejętności, mogły pośmiać się, miło spędzić czas, a przy okazji dowiedzieć się czegoś nowego. A co się u nas działo?

Na dobry początek zabawy integracyjne, podczas których uczestnicy zajęć zapoznali się ze sobą. Przypomnieliśmy sobie również zasady bezpiecznego zachowania w trakcie wakacji. Dzieci wykazały się ogromną wiedzą na ten temat i z chęcią brały udział w dyskusji.

Aby podróżować w czasie, trzeba mieć odpowiedni środek transportu. Dlatego też zapoznaliśmy się z fragmentami książek i filmów, dotyczących machin czasu, a następnie zbudowaliśmy własne wehikuły czasu, które co dzień przenosiły nas do innej epoki. Używając dostępnych źródeł oraz naszej bujnej wyobraźni, staraliśmy się poznać choć niektóre aspekty z życia ludzi w dawnych czasach. Odwiedziliśmy ludzi pierwotnych i tworzyliśmy malunki naskalne z użyciem szarego papieru, kolorowej kredy i węgla. Budowaliśmy prehistoryczne osady. Następnie zatrzymaliśmy się w świecie antycznym, gdzie dzieci dowiedziały się jak żyło się w tamtych czasach. Wzięły też udział w igrzyskach antycznych, gdzie konkurencjami były m.in.: wyścigi rydwanów, rzut piłką, czy ćwiczenia sprawdzające zręczność. Na koniec w „Pracowni antycznej" dzieci tworzyły z gliny przeróżne figurki.

Kolejny etap naszej podróży to średniowiecze. Dowiedzieliśmy się jak wyglądało życie w czasach rycerstwa na zamku króla Artura oraz urządziliśmy turniej rycerski, a najlepsi zawodnicy otrzymali nagrody. Odwiedziliśmy pracownię Leonarda da Vinci i spróbowaliśmy sami wybudować własne wynalazki. Przekonaliśmy się, że nie jest to takie proste.

Przenieśliśmy się również do czasów Rzeczpospolitej Szlacheckiej. Dowiedzieliśmy się o panujących na naszych ziemiach zwyczajach oraz poznaliśmy zabawy ówczesnych dzieci, takie jak: trzeciak (odmiana berka); zabawa – łapanka (berek) i jej odmiany: łapanka kuczana, łapanka żelazna i drewniana, łapanka przebiegana (krzyżak) czy ślepa babka. Poznały też różnicę pomiędzy staropolską ślepą babką (gdzie zawiązuje się oczy) a ciuciubabką (gdzie związuje się ręce) – (według książki: „Gry i zabawy różnych stanów..." opisane przez Łukasza Gołębiowskiego w książce z 1831 roku). Bardzo spodobała się dzieciom staropolska zabawa „Tak i nie", która polega na odgadywaniu o jaki przedmiot chodzi przy pomocy pytań, na które uzyskuje się tylko odpowiedzi tak albo nie).

Zorganizowaliśmy podchody, oczekiwane z niecierpliwością. Podczas tej zabawy dzieci m.in. wykopywały kapsułę czasu i odgadywały jakiego okresu dotyczą znalezione w niej przedmioty oraz układały zdania ze staropolskimi wyrazami: drzewiej, stolec królewski, praszczur, szklanki, konował, sernik, lamus i czciciel nie znając ich znaczenia. Zabawa przyniosła wiele radości. Pomocna okazała się tu książka Małgorzaty Strzałkowskiej „Dawniej czyli Drzewiej", do przeczytania której zachęcam, bo przecież „na czczycę najlepsze jest czcienie! (Na nudę najlepsze jest czytanie).

Wiele radości sprawiła dzieciom wycieczka do Muzeum im. Jacka Malczewskiego, gdzie mogły podziwiać wystawę „Zanim powstało miasto. Początki Radomia", a także obejrzały film o wykopaliskach na terenie Piotrówki. Dowiedziały się również, że przez dwa lata Radom był nieformalną stolicą Polski. Kolejnym punktem wyprawy był plac zabaw w parku T. Kościuszki oraz radomskie fontanny.

Gościliśmy w naszej bibliotece Panią Marię Kośmińską-Wójtowicz, która przybliżyła dzieciom czasy PRL-u. Opowiedziała im jak się wówczas żyło i jakich przedmiotów używało. Okazało się, że tylko nieliczni wiedzą jak wygląda lampa naftowa, przy której nasi dziadkowie spędzali wieczory, czy też jak wygląda i do czego służy kołowrotek. Pani Maria pokazała również dzieciom swoją kolekcję pocztówek o Radomiu i opowiedziała o zmianach jakie zaszły w naszym mieście.

Czytaliśmy fragmenty książek: „Jankes na dworze króla Artura", „Małgosia kontra Małgosia" i opowiadanie „Tak zwane dobrodziejstwa techniki." Uczestnicy zabaw oglądali przygotowane prezentacje multimedialne. Zorganizowane zostały również konkursy plastyczne i quizy wiedzy. Podczas zajęć dzieci wykazały się swoimi umiejętnościami plastycznymi, sportowymi, wiedzą i umiejętnością współpracy oraz ogromną wyobraźnią. Na zakończenie akcji lato wszystkie dzieci otrzymały pamiątkowe dyplomy oraz drobne upominki.

Wakacje w bibliotece były udane. Często słyszymy pytania o kolejne zajęcia w wakacje i ferie. Wiele z tych dzieci powraca do biblioteki już nie jako uczestnicy akcji lato czy zima lecz jako czytelnicy. Dużo satysfakcji sprawiło nam patrzenie na roześmiane twarze dzieci i zadowolonych rodziców.

Kinga Olbromska–Miłosz
Pracownik filii nr 16 MBP w Radomiu

Historycznie na dziedzińcu biblioteki...

Marta Wiktoria Trojanowska

Nie zwlekaj! Jeśli jesteś zdolny do noszenia broni, idź, zapisz się zaraz do Legionów Polskich. W ten sposób spełnisz obowiązek wobec swego narodu, którego losy ważą się teraz! Zgłoszenia do Legionów przyjmują i wszystkich informacyi, wyjaśnień i ułatwień udzielają ochotnikom oficerowie werbunkowi Legionów Polskich, których kancelarye znajdują się w następujących miejscowościach...

Malowniczy dziedziniec Miejskiej Biblioteki Publicznej punktem werbunkowym młodych radomian do Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego. Niemożliwe? A jednak podczas pewnego wrześniowego przedpołudnia (24.09.2015) ze schodów biblioteki pozdrowił wyruszających na front sam Marszałek Piłsudski. W jego rolę wcielił się tradycyjnie emerytowany dyrektor VI LO im. Jana Kochanowskiego w Radomiu – Adam Wasilewski. Grupy rekonstrukcyjne odbyły ćwiczenia musztry, dziewczęta ze Szkolnej Grupy Rekonstrukcji Historycznej w barwach Ochotniczej Legii Kobiet przy ZSO nr 6 im. Jana Kochanowskiego w Radomiu odtworzyły szpital polowy, a młodzi radomianie – uczniowie radomskich szkół – przeszli symboliczną rekrutację do Legionów. W cieniu ponad stuletniego gmachu biblioteki historia zatoczyła symboliczne koło. A wszystko to w ramach pikniku historycznego „Legiony to...", który odbył się, aby upamiętnić 100. rocznicę wymarszu ochotników z Radomia do formacji legionowych. Organizatorami pikniku byli, obok Miejskiej Biblioteki Publicznej, Archiwum Państwowe w Radomiu, Społeczny Komitet Ochrony Zabytkowego Cmentarza Rzymskokatolickiego w Radomiu, Zespół Naukowy do Badań Dziejów Radomia, ZSO nr 6 im. J. Kochanowskiego w Radomiu oraz Związek Harcerstwa Polskiego. Oprócz pokazów grup rekonstrukcyjnych i symbolicznej odezwy Marszałka, uczestnicy mogli wziąć udział w sympozjum popularnonaukowym (prelegentami byli: dr Sebastian Piątkowski, dr Adam Duszyk, prof. dr hab. Piotr Tusiński, Janusz Wieczorek i Adam Wasilewski) oraz obejrzeć wystawę plenerową „Legiony to..." usytuowaną przed kościołem garnizonowym przy ul. Żeromskiego (po zakończeniu imprezy natomiast na dziedzińcu biblioteki). Materiał ilustracyjny wykorzystany na wystawie udostępniło Archiwum Państwowe w Radomiu. Reprodukcje ulotek, odezw, fotokopie znaczków pamiątkowych, broszur, gazet, wreszcie fotografie samych legionistów i Szwadronu Radomskiego (wiele z nich ze zbiorów samego Michała Tadeusza Osińskiego) – to wszystko złożyło się na poruszającą ekspozycję, która cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród Radomian. Warto dodać, że była to pierwsza plenerowa wystawa współorganizowana przez bibliotekę. Księgarnia Literacka im. W Gombrowicza zadbała o kiermasz książek tematyce legionowej. Na dziedzińcu biblioteki odbywał się przez cały czas poczęstunek grochówką. Niecodzienne wydarzenia zakończył uroczysty wymarsz uczestników, grup rekonstrukcyjnych i symbolicznie wcielonej do Legionów radomskiej młodzieży pod kościół garnizonowy, gdzie proboszcz kościoła udzielił symbolicznego błogosławieństwa.

Owocem inicjatywy upamiętnienia 100. rocznicy opisywanych wydarzeń było także przygotowanie i druk ścieżki edukacyjnej *Radomianie na drodze do niepodległości w latach 1914-1920* autorstwa Janusza Wieczorka. W publikacji znalazły się biogramy legionistów pochowanych na radomskim cmentarzu, wzbogacone fotografiami nagrobków (autor fotografii: Stanisław Gąsior).

Piknik odbił się szerokim echem w Radomiu i nie tylko. W bibliotece pojawiła się nawet szczerze wzruszona fotografiami z wystawy „Legiony to..." córka legioni-

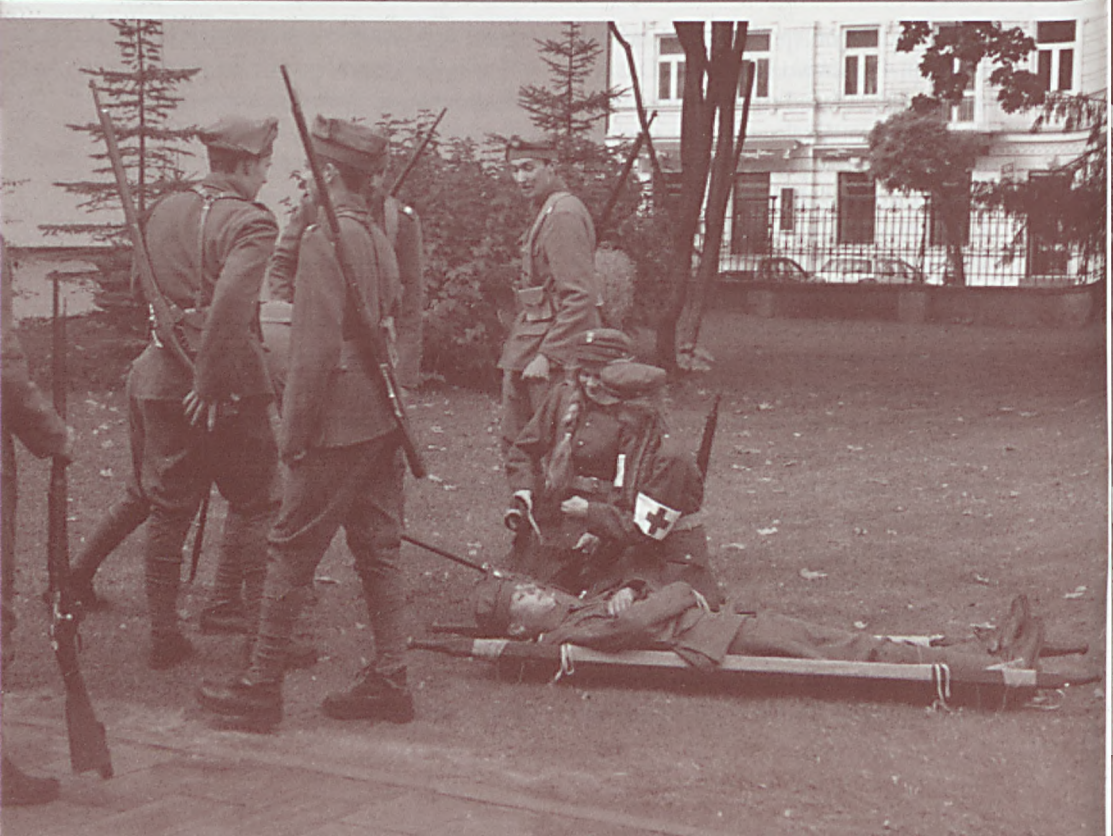

sty, poszukująca śladów po zaginionym w wojennej zawierusze ojcu.

Była to pierwsza tego typu impreza na dziedzińcu biblioteki. Ożywiła – równie przecież mocno tętniące historią miejsce, a stukot końskich kopyt jeszcze długo niósł się echem po brukowanej ulicy Piłsudskiego…

Marta Wiktoria Trojanowska
Pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki MBP w Radomiu

Autor zdjęć: Marzena Berlińska

Cultura Porta Fidei 2015

Joanna Nagay

Tegoroczny Tydzień Kultury Chrześcijańskiej odbył się w dniach 4 – 11 października. Stowarzyszenie „Młyńska" Verum Bonum Pulchrum i Wydział Duszpasterski Kurii Diecezji Radomskiej wraz z 31 instytucjami przygotowały różnego rodzaju wydarzenia kulturalne. Z uwagi na trwający Rok Życia Konsekrowanego postanowiono pokazać m. in. dokonania osób zakonnych, obecnych w obszarze kultury polskiej.

W niedzielę 4 października , w kościele Matki Bożej Miłosierdzia w Radomiu, odprawiono Mszę Św. inaugurującą TKCH. Po niej odbyło się spotkanie z Janem Pietrzakiem zatytułowane „Satyra w życiu publicznym", które poprowadził dziennikarz Radia Plus Wojciech Sałek.

W poniedziałek, w hallu Miejskiej Biblioteki Publicznej otwarto III Kiermasz Książki Katolickiej, przygotowany przez Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne i radomską bibliotekę. „POLWEN" przygotował ofertę obejmującą ok. 1800 tytułów (ponad 30 wydawców) i rabaty na zakupy dla chętnych. W sali wystawowej MBP odbył się wernisaż wystawy „Za drzwiami duszy i słów" poświęconej osobie i twórczości ks. Jana Twardowskiego, której autorką była Marta Trojanowska . Wieczorem, w Centrum Filmowym Helios, pokazano, na specjalnym seansie, dramat amerykański „Czy naprawdę wierzysz?", w reżyserii Jona Gunn'a.

We wtorek Grzegorz Górny, znany publicysta i producent telewizyjny, spotkał się z młodzieżą ze szkół średnich w miejskiej bibliotece, a tematem rozmowy były ostatnie książki autora oraz problemy dotykające chrześcijan we współczesnym świecie. Późnym popołudniem, w Zespole Szkół Muzycznych w Radomiu, publiczność uczestniczyła w spotkaniu z siostrą Agatą Mirek ZCMN, autorką książki „Siostry zakonne w obozach pracy w PRL w latach 1954-

Inauguracja Kiermaszu Wydawnictw Katolickich. Od lewej: Joanna Nagay, ks. Piotr Walkiewicz i Anna Skubisz-Szymanowska

Spotkanie z Grzegorzem Górnym

Fragment wystawy „Za drzwiami duszy i słów"

-1956" (nagrodzonej w Konkursie „Książka Historyczna Roku 2009" im. Oskara Haleckiego, w kategorii najlepsza książka naukowa opisująca losy Polski i Polaków w XX w.). Podczas rozmowy autorka zaprezentowała także kolejną publikację „Trudne lata. Wielkie dni", która również została zgłoszona do tegorocznej edycji konkursu „Najlepsza Książka Historyczna Roku 2015". W hallu szkoły muzycznej zaprezentowano ekspozycję towarzyszącą, przybliżającą politykę wyznaniową władz PRL wobec zakonów żeńskich w latach 1945-1989. Kolejnym wydarzeniem tego wieczoru był koncert Trio Fortepianowego radomskiej szkoły muzycznej, a następnie – wernisaż wystawy prac siostry Urszuli Sępkowskiej SNMPN, rzeźbiarki oraz siostry Natanaeli Błażejczyk CSSF – absolwentek Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Kolejnego dnia w kościele Matki Bożej Królowej Świata, otwarto wystawę ikon „Wierzę w Syna Bożego" oraz tkanin siostry Dominiki Bujnowskiej, prekursorki tkanin dwuosnowowych o tematyce rodzajowej.

W czwartek Oratorium św. Filipa Neri gościło przegląd teatrów amatorskich, a w filii nr 6 MBP w Radomiu licznie zgromadzona publiczność uczestniczyła w wernisażu wystawy fotografii ks. płk Leonarda Sadowskiego i Jerzego Bogdana Kutkowskiego „Terra Sancta. Ziemia i ludzie", pokłosie artystyczne pobytu dwóch autorów w Ziemi Świętej.

W piątkowy wieczór, w kościele Świętej Teresy od Dzieciątka Jezus na Borkach, odbyło się spotkanie z Marią Emanuel Dziemian, autorką książki „Moc zawierzenia" i apostołką Bractwa Najświętszej Maryi Panny Królowej Korony Polski z Częstochowy.

Sobotnia projekcja filmu „October Baby – Każde życie jest cudem" , w reż. Andrew i Jon Erwin'ów była kolejną propozycją filmową tegorocznego TKCH.

Finał Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej połączony został tradycyjnie z obchodami Dnia Papieskigo. Podczas Mszy Św., w katedrze ONMP w Radomiu, Radomska Orkiestra Kameralna wraz z solistami: Moniką Świostek, Anną Lubońską, Rafałem Majznerem i Sebastianem Szumskim wykonała „Mszę d-moll" zwanej „Nelsońską" Josepha Haydna.

Organizatorzy dziękują wszystkim instytucjom współorganizującym wydarzenie oraz sponsorom, którym zawdzięczamy różnorodność propozycji kulturalnych. Publiczność, rosnąca liczebnie z każdym rokiem, daje nadzieję na kolejną edycję Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej w Radomiu.

Joanna Nagay
Pracownik Działu Informacyjno-Bibliograficzny
MBP w Radomiu

Światowy Dzień Zwierząt w naszej bibliotece

Kinga Olbromska-Miłosz

Teatrzyk „Nastolatki z F-16" pod kierunkiem Doroty Prawdy przygotował przedstawienie „Na kłopoty zwierzęta". Autorem scenariusza jest radomianin Wojciech Krupa, autor „Krótkiej historii Radomia dla dzieci" oraz legendy „Radomir: legenda o powstaniu Radomia". Okazją do tego spotkania był Światowy Dzień Zwierząt obchodzony co roku w dniu 4 października. Dzień ten rozpoczyna Światowy Tydzień Zwierząt (ang. World Animal Week) trwający do 10 października. W tym dniu wspominamy również św. Franciszka – patrona zwierząt. Kochał on wszystkie stworzenia i uważał je za swoich Braci Mniejszych. Legenda głosi, że rozumiał zwierzęta i umiał z nimi rozmawiać.

Obchody zorganizowane z okazji Światowego Dnia Zwierząt mają na celu zmienić zachowanie ludzi w stosunku do zwierząt i uświadomić im, że zwierzęta to istoty żywe mające swoje prawa. Trzeba je szanować i dbać o nie wszystkie (nawet o robaki). O tym też opowiadało przedstawienie „Na kłopoty zwierzęta". Jego główna bohaterka była aktorką, która pomimo sławy, popularności i bogactwa, jakie przyniosła jej praca, czuła się samotna i nikomu niepotrzebna. Przyjaciółki próbowały podpowiedzieć jej co zrobić, żeby pozbyć się tego uczucia. Wśród wielu propozycji były książki, i-phon, uprawianie sportów albo towarzystwo zwierząt, które kochają bezinteresownie i bezgranicznie. Wśród wielu zwierząt wymieniały: kury, kotka, kozę, krowę, pieska czy królika. Ostatecznie przyjacielem aktorki, który ją uszczęśliwił i wyrwał z osamotnienia, został piesek. I jak tu nie wierzyć, że na kłopoty najlepsze są zwierzęta?

Przybyli na spotkanie uczniowie klas 0 i I z pobliskiej szkoły PSP nr 21 z zaciekawieniem oglądali przedstawienie, w którym w rolach głównych wystąpiły:

Modelka – Katarzyna Michalska, Pani Bibliotekarz – Patrycja Ziółkowska, Aktorka – Julia Kilijanek, Lekarka – Aneta Krupa, Sportsmenka – Katarzyna Janusz.

Po obejrzeniu przedstawienia dzieci odgadywały zagadki dotyczące zwierząt, któ-

Zespół teatrzyku Nastolatki z F-16 z kierowniczką filii Dorotą Prawdą

re są zagrożone wyginięciem, a jeśli człowiek nie zmieni swojego postępowania, niedługo ich już w ogóle nie zobaczymy. Należą do nich m.in. tygrysy, niedźwiedzie polarne, niedźwiedzie panda czy goryle. (szczegóły na stronie organizacji WWF http://www.wwfpl.panda.org/fakty_ciekawostki/galeria_wwf/10_najbardziej.cfm). Dzieci naśladowały różne zachowania zwierząt, rozpoznawały ich głosy a także próbowały stworzyć chór zwierząt, który zaśpiewał w „zwierzęcym języku" piosenkę „Wlazł kotek na płotek". Zadanie było tym trudniejsze, że podczas zabawy trzeba było zachować czujność i śpiewać tylko te partie, które wskazał dyrygent. Dzieci wykazały się również dużą wiedzą na temat opieki nad zwierzętami domowymi.

Spotkanie zakończył pokaz slajdów o tym, że zwierzęta rodzą się, rosną, uczą się i pracują a także – podobnie jak człowiek – potrzebują bliskości. Wyjdźmy więc naprzeciw tym potrzebom. Naszykujmy karmniki dla ptaków przed zimą, dokarmiajmy bezpańskie kociaki, zawieźmy do schronisk niepotrzebne nam stare koce i ręczniki, które dla ich mieszkańców są na wagę złota. Adoptujmy zwierzęta ze schronisk i dajmy im dom. Zaś pupil, który czeka na nas w domu, z pewnością ucieszy się jakimś smacznym kąskiem, posprzątaną klatką lub zabawą i pieszczotami.

W bibliotece zorganizowana została również wystawka książek o tematyce przyrodniczej. Jednak największym powodzeniem cieszyły się „pupile", które wraz ze swoimi właścicielami odwiedziły naszą filię. Na zakończenie spotkania wszyscy otrzymali słodycze.

Kinga Olbromska-Miłosz
Pracownik filii nr 16 MBP w Radomiu

Elżbieta Czajka z wizytą w Radomiu

Dorota Prawda

23 października filia nr 16 MBP w Radomiu gościła warszawską pisarkę i poetkę Elżbietę Czajkę – autorkę opowiadań i wierszy zarówno dla dorosłych jak i dla dzieci. Wydała tomiki poetyckie „Wierszowanki dla dzieci małych i dużych" i „Odcienie uczuć". Jej wiersze można znaleźć w wielu antologiach m.in. w „Wierszolandii". Autorka jest pomysłodawczynią i autorką opowiadania i wierszy w publikacji „Ostatni świadkowie. Wspomnienia i wiersze o II wojnie światowej". Książka składa się dwóch części. W pierwszej, zatytułowanej „Wojna oczami dziecka. Bezpośrednie świadectwo", umieszczone zostały wspomnienia i wiersze osób, których udziałem były doświadczenia wojenne, a w części drugiej, zatytułowanej „Echa wojny spisane z ustnych przekazów", zamieszczono opowieści zasłyszane i spisane przez autorów publikacji. Sama autorka tak pisze o tej publikacji „Media codziennie donoszą o konfliktach zbrojnych w różnych częściach naszego globu, o ofiarach śmiertelnych... ale o okaleczonych na zawsze fizycznie i psychicznie świat mówi niewiele i przechodzi do porządku dziennego. Niech więc wypowiedzą się tutaj sami, a jeśli to niemożliwe, niech za nich mówią Ci, którzy dostali ich świadectwo z pierwszej ręki".

Elżbieta Czajka pisze też teksty przeznaczone do śpiewania. Udziela się społecznie. Od wielu lat sympatyzuje z członkami Hufca ZHP Warszawa Praga Południe oraz Domek Kultury „Wygoda". Urodziła się w Józefówku k/ Radomia. Jest absolwentką V Liceum Ogólnokształcącego im. Romualda Traugutta w Radomiu, a także Wyższej Szkoły Informatyki Stosowanej i Zarządzania przy PAN w Warszawie. Od ponad trzydziestu lat mieszka wraz z rodziną w Warszawie.

Na spotkanie autorskie do biblioteki przybyły dzieci z klas pierwszych z PSP nr 17. Uczniowie z zaciekawieniem słuchali wierszy czytanych przez poetkę, a następnie próbowali odnaleźć morał w nich zawarty. Zabawa była przednia. Dzieci były pracowitymi mrówkami i zbudowały wspólnie kartonową budowlę, przymierzały ciekawe i śmieszne kapelusze oraz rozmawiały z panią Jesienią. Pani Elżbieta opowiadała uczestnikom spotkania również o tym, jak powstają jej wiersze oraz skąd czerpie inspiracje do ich napisania.

Na zakończenie spotkania najaktywniejsi uczestnicy dostali wyróżnienia, a wszystkie dzieci słodycze. Autorka obiecała zaprezentować dzieciom kolejne ciekawe wiersze wiosną przyszłego roku.

Dorota Prawda
Kierownik filii nr 16
MBP w Radomiu

Akademia Zdrowia Forever. Część 2

Dorota Prawda

W filii nr 16 MBP w Radomiu odbyły się kolejne trzy wykłady z cyklu „Akademia Zdrowia Forever". Prowadziła je, jak i poprzednie, Lidia Chrząstek socjolog medycyny, pedagog i orędowniczka zdrowego sposobu odżywiania.

Pierwszy wykład był zatytułowany „Menopauza – nie taki diabeł straszny jak go malują". Temat trudny i wstydliwy dla wielu kobiet, które nie mogą zaakceptować procesu starzenia się organizmu i różnych niedogodności z tym związanych. Dowiedziałyśmy się czym jest menopauza, kiedy się zaczyna, jakie są jej objawy i jak sobie z nimi radzić w życiu codziennym. W okresie menopauzy nasz metabolizm zwalnia, co skutkuje najczęściej przyrostem wagi. Bardzo ważnym czynnikiem, poprawiającym wtedy jakość naszego życia jest ruch, dostosowany do indywidualnych potrzeb i możliwości organizmu. Może to być siłownia, pływanie, spacer, joga. Drugim ważnym czynnikiem jest dieta, w której powinny dominować warzywa, owoce. Podczas menopauzy wzrasta zapotrzebowanie na wapń, witaminę D, witaminę C, kwasy omega-3, a także białka. Podstawowym ich źródłem są ryby, mięso, jajka i produkty mleczne, a przede wszystkim soja (zawiera tyle samo białka, co mięso, a jest od niego o wiele mniej kaloryczna). Nasza dieta powinna składać się z naturalnych produktów, bogatych w mikroelementy (cynk, potas, miedź i magnez) i izoflawonoidy – substancje roślinne o działaniu podobnym do estrogenów. Kolejnym czynnikiem warunkującym dobre zdrowie i samopoczucie w tym okresie, jest dbanie o zdrowie psychiczne. Menopauzie często towarzyszą depresje, wahania nastrojów, które mogą być znacznie trudniejsze do zaakceptowania niż dolegliwości związane ze zmianami fizycznymi. Warto pamiętać, że wszystkie nasze problemy ze zdrowiem zaczynają się w głowie.

Lidia Chrząstek prowadzi wykład w ramach Akademii Zdrowia Forever

9 listopada odbył się wykład „Odżywianie dla mózgu". Tym razem prelegentka mówiła o produktach odżywczych, które mają dobroczynny wpływ na nasz umysł. Należą do nich: magnez (czekolada, soja, brązowy ryż, warzywa strączkowe, migdały, orzechy, kukurydza, ziarno żyta i owsa), kwasy omega-3 (ryby: łosoś, tuńczyk, sardynki i owoce morza), witamina C (porzeczka czarna, papryka, brukselka, kalafior, truskawki, kiwi, cytryny, pomarańcze). Nieoceniony wpływ na pracę naszego mózgu ma woda. Reguluje temperaturę ciała, smaruje stawy, zmniejsza obciążenie nerek i wątroby, wypłukując toksyny, pomaga rozpuszczać minerały i składniki odżywcze, aby były dostępne dla ciała, transportuje składniki odżywcze i tlen do komórek, zapobiega zaparciom, chroni narządy i tkanki, nawilża tkanki oczu ust i nosa. Podczas spotkania zaprezentowane były też dwa bardzo dobre filmy o ożywianiu. Pierwszy z nich to„ Mózgowe jedzenie", zrealizowany przez Stowarzyszenie Slow Food Warszawa w ramach projektu „Tajemnice stołu". Drugi to „Pascal Brodnicki zachęca dzieci i młodzież do zdrowego trybu życia". Ten film powstał w ramach projektu edukacyjnego, który ma zapobiegać nadwadze i otyłości wśród dzieci i młodzieży oraz ma na celu zwiększenie ich wiedzy w zakresie żywienia i aktywności fizycznej.

Ważnym zjawiskiem ostatnich lat jest suplementacja. Utrata wartości odżywczych w warzywach i owocach na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat zmniejszyła się o 40-70%. Wpływ na taki stan rzeczy ma zanieczyszczenie środowiska i pestycydy używane do ich produkcji. Na zakończenie spotkania, uczestnicy mogli skosztować soku jabłkowego „Smaczek z Doliny Radomki" z Gospodarstwa Sadowniczego TB Komorów Moniki i Tomasza Bankiewiczów oraz dżemu z papryki.

Ostatni wykład z omawianego cyklu odbył się na początku grudnia. Był zatytułowany „Dbajmy o tarczycę". Pani Lidia mówiła o sposobie odżywiania się w chorobach tarczycy, a w szczególności w chorobie Hashimoto, czyli przewlekłym zapaleniu tarczycy. Objawy choroby Hashimoto mogą być bardzo różne, ale najczęstsze z nich to obfite miesiączki, sucha i szorstka skóra, ciągłe zmęczenie, wysoki poziom cholesterolu, kłopoty z koncentracją, zmienność nastrojów, skłonność do depresji, marznięcie. Choroba jest trudna do zdiagnozowania (trzeba wykonać badanie na obecność przeciwciał tarczycowych), a jej leczenie polega na usuwaniu skutków, bo sama choroba jest nieuleczalna. Czynnikiem wyzwalającym chorobę może być osłabienie odporności na skutek przewlekłego stresu, problemów psychicznych, przemęczenia lub infekcji. Bardzo ważna w tej chorobie jest dieta dostosowana do indywidualnych możliwości organizmu. Najczęściej z diety wyklucza się cukier, produkty z pszenicy i zawierające gluten. Powinno się spożywać duże ilości białka i produktów bogatych w błonnik.

Bibliotekarze włączyli się w organizację spotkań poprzez omawianie książek dostępnych w naszych zbiorach, a dotyczących tematów, którym poświęcone były wykłady z cyklu Akademia Zdrowia Forever. Tego typu spotkania są jednym ze sposobów na promowanie literatury popularno-naukowej.

Dorota Prawda
Kierownik filii nr 16
MBP w Radomiu

Mikołajkowa Loteria Książkowa

Dariusz Wróbel

Mikołajki to czas prezentów. Miejska Biblioteka Publiczna w Radomiu z tej okazji również pamiętała o swoich czytelnikach. Każdy, kto 4 grudnia pojawił się w Bibliotece Głównej, został obdarowany książką. Dodatkowo mógł sobie tę książkę wybrać wedle własnych preferencji, jednak wybór nie był wcale taki prosty.

Wszystkich wchodzących do radomskiej książnicy witał stół udekorowany w mikołajkowe motywy oraz zastawiony książkami. Były one, w myśl zasady „nie oceniaj książki po okładce", zapakowane szczelnie w szary papier. Na każdej takiej paczce widniał jedynie cytat z woluminu znajdującego się wewnątrz.

W roli św. Mikołaja Dariusz Wróbel

Każdy, kto tylko zapragnął, mógł wybrać sobie jedną książkę i zabrać ją ze sobą. Czytelnicy byli proszeni, aby paczki rozpakowywali dopiero w domu. Miało to na celu wzbudzenie u nich emocji i ciekawości, jakaż to książka kryje się pod szarym papierem i czy, na podstawie krótkich fragmentów treści, dokonali dobrego wyboru. Wiele osób bardzo długo nie mogło się zdecydować, który wolumin wybrać. Ostatecznie w ręce czytelników trafiło prawie 200 książek.

Równocześnie z rozdawaniem książkowych upominków przeprowadzona była zbiórka datków na nowości książkowe. Na stole obok książek ustawiliśmy puszkę, do której każdy chętny mógł wrzucić dowolna kwotę. Była to składka całkowicie dobrowolna. Podczas 10 godzin trwania akcji uzbierano 254 zł oraz jedną bateryjkę do zegarka.

Mamy nadzieję, że akcja zaowocuje zwiększeniem czytelnictwa, wzięły w niej bowiem udział także osoby, które nie są jeszcze naszymi czytelnikami. Liczymy, że zarówno oni, jak i ci, którzy są posiadaczami karty bibliotecznej, wkrótce pojawią się, aby zdobyć nową książkę. Lecz tym razem będą musieli zwrócić ją w terminie.

Dariusz Wróbel
Pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki
MBP w Radomiu

Rodzina to siła – siła w literaturze

Małgorzata Kosel

W Europejskim Centrum Bajki w Pacanowie 16 sierpnia 2015 r. odbyły się V Spotkania Rodzinne – „Rodzina to siła". Tematem przewodnim wydarzenia była literatura. Nie obyło się więc bez pikinkowego czytania książek i słuchania audiobooków w ogrodach Centrum Bajki. Gościem specjalnym tegorocznej edycji spotkań była prof. Joanna Papuzińska, która jest autorką ponad pięćdziesięciu książek zawierających bajki, opowiadania i wiersze dla dzieci. Autorka zdradziła dlaczego jest ich tak wiele: „...inspiracją dla mnie zawsze były dzieci, ich zachowania, powiedzonka..., to sprawdzony przepis, każdemu pisarzowi to polecam."

Podczas warsztatów drukarskich dzieci i dorośli mieli okazję zobaczyć, dotknąć i poznać szczegóły pracy dużej prasy drukarskiej wzorowanej na prasie Gutenberga. Każdy uczestnik, po wcześniejszym samodzielnym przygotowaniu składu czcionek, mógł wydrukować stylowy certyfikat młodego czeladnika.

Odwiedzający Stolicę Bajek, mogli wziąć udział także w warsztatach archeologicznych, kreatywnych, rękodzielniczych oraz grach wielkoformatowych, czy też pokazach kulinarnych.

Przy budynku Centrum na wszystkich chętnych czekała tęczowa strefa zabawy, w której nie zabrakło bajkowych quizów i zgadywanek z niespodziankami. Dla miłośników Koziołka Matołka, Małpki Fiki Miki i innych bohaterów książek Kornela Makuszyńskiego ogłoszony został konkurs wiedzy o twórczości tego pisarza.

Rangę i ważność Spotkań docenili: Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak oraz Marszałek Województwa Świętokrzyskiego Adam Jarubas, którzy objęli imprezę patronatem honorowym.

Głównym celem takich spotkań jest zachęcenie całych rodzin do spędzania wolnego czasu razem. Na co dzień często nie ma takiej możliwości; rodzice poświęcają się pracy i obowiązkom domowym. A tylko bliski kontakt z rodzicami może zapewnić dziecku poczucie bezpieczeństwa, ma też ogromny wpływ na rozwój emocjonalny, a wartości przekazane w dzieciństwie procentują w przyszłości.

Mimo upału impreza przebiegła bez zakłóceń. Jak wszystkie imprezy realizowane przez Europejskie Centrum Bajki i ta zyskała swoją markę, i jak wszystkie zorganizowana była bardzo profesjonalnie.

Spotkanie autorskie z prof. Joanną Papauzińską

Małgorzata Kosel
Pracownik Oddziału dla Dzieci MGBP w Iłży

Zdjęcia pochodzą ze strony internetowej www.stolica-bajek.pl

Aktywizacja czytelnicza młodzieży

Ewa Boruch

To hasło przewodnie X Forum Młodych Bibliotekarzy, które we wrześniu tego roku odbyło się w Warszawie.

Uczestniczyłam w drugim dniu Forum, podczas którego wzięłam udział w dwóch warsztatach. Pierwszy z nich był prowadzony przez Oliwię Dąbrowską i Angelinę Wójtowicz z Wojewódzkiej Biblioteki w Krakowie. Nosił tytuł „Coś z niczego – czyli jak przeprowadzić ciekawe warsztaty korzystając z tego, co mamy wokół siebie". Panie pracujące w Mediatece osiągnęły złoty środek, czyli połączenie nowoczesnej technologii ze starymi sprawdzonymi sposobami. Pokazały, jak mimo małych nakładów finansowych, można przeprowadzić ciekawe zajęcia. Materiały, które wykorzystujemy na co dzień do prac z dziećmi można pozyskać z surowców wtórnych i otaczającego nas świata zewnętrznego. Prowadzące zaznaczały, że najważniejszą zasadą prowadzenia zajęć z dziećmi jest ich różnorodność. Powinno być trochę ruchu, prac technicznych, muzycznych, czy plastycznych, tak by każdy znalazł coś ciekawego dla siebie. Zajęcia zaczęły się od zabaw ruchowych oraz krótkich ćwiczeń na koncentrację. Kolejne zadanie polegało na wyszukaniu różnych materiałów na dworze. Do czego były nam one potrzebne dowiedzieliśmy się dopiero po powrocie. Z otrzymanego tekstu należało wybrać fragment i przedstawić go w formie prac technicznych. Żeby nie było łatwo, każdą rzecz potrzebną do wykonania pracy, np.: nożyczki, czy klej trzeba było wykupić wykonując dodatkowe zadanie. Kolejnym punktem warsztatów była zabawa w orkiestrę. Graliśmy na tym co mieliśmy pod ręką pod batutą prowadzącego zajęcia. Przedostatnim zadaniem było opowiadanie wspólnej historii na podstawie wylosowanych ilustracji. Ostatnie zadanie warsztatów polegało na dokończeniu otrzymanego zarysu rysunku wedle swojego uznania.

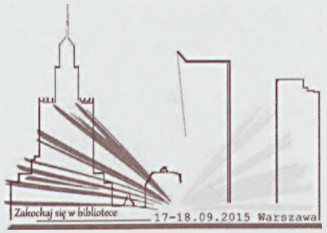

X Forum Młodych Bibliotekarzy

Drugie zajęcia dotyczyły tematu „Książka receptą na szczęście – bajkoterapia jako warsztat pracy bibliotekarza-pedagoga". Prowadziła je Paulina Knapik z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Warsztaty były podzielone na część teoretyczną i praktyczną. Na spotkaniu były omawiane zagadnienia dotyczące biblioterapii i bajkoterapii. Prowadząca zwróciła uwagę na dobór literatury do wieku uczestników zajęć. Zapoznaliśmy się ze schematem warsztatów bajkoterapeutycznych oraz literaturą, która może się przydać podczas pracy z dziećmi. Są to między innymi „Bajki, które leczą" Doris Brett, czy seria „Poczytajki-pomagajki". Poprzez dobór odpowiedniej literatury możemy pomóc dzieciom w wielu trudnych dla nich sytuacjach emocjonalnych.

W warsztatach z elementami biblioterapii ważne jest nie tylko obcowanie z literaturą, ale też integracja grupy oraz wykorzystywanie różnych metod do przezwyciężania strachu i akceptacji samego siebie. Na początku zajęć praktycznych wysłuchaliśmy bajki o przyjaźni. Następnie prowadząca wybrała przedmiot, który kojarzył się z przyjaźnią i uczestnicy tworzyli wspólną opowieść, przekazując sobie ów przedmiot. Kolejne zadanie polegało na stworzeniu, za pomocą samoprzylepnych karteczek, schematu z cechami najlepszego przyjaciela, by później w formie pracy technicznej wykonać dla niego prezent.

Wyjazd na X FMB był dla mnie ciekawą przygodą i inspiracją do pracy z dziećmi. Działania prezentowane podczas warsztatów, można modyfikować w zależności od okoliczności i potrzeb danej biblioteki.

Ewa Boruch
Pracownik filii nr 16
MBP w Radomiu

Skoro książka zabija czas.... O wizycie bibliotekarzy w radomskim Areszcie Śledczym

Marta Wiktoria Trojanowska

Nawet jeśli czytanie wynika z tzw. negatywnego wyboru, to sama przyczyna, dla której sięga się po książkę, nie ma chyba większego znaczenia, jeśli tylko ta zostaje w człowieku i cegiełka po cegiełce buduje „pozaksiążkową" rzeczywistość.

Z takim właśnie zjawiskiem spotkali się bibliotekarze Działu Promocji Książki i Biblioteki, podczas wizyty w Areszcie Śledczym w Radomiu. Zostaliśmy poproszeni o wygłoszenie prelekcji na wybrany przez nas temat związany z książką. Już wcześniej nasza biblioteka współpracowała z aresztem. Przed laty więźniowie korzystali z księgozbioru filii nr 17, a książki mówione ze zbiorów tej filii były wypożyczane i puszczane przez radiowęzeł więzienny. Posiadamy także w zbiorach regionalnych gazetkę redagowaną przez osadzonych „Szczególne miejsce". W 2012 roku kierowniczka Działu Promocji – Ilona Michalska-Masiarz była w areszcie z prezentacją multimedialną dotyczącą zbiorów biblioteki oraz zasad funkcjonowania książnicy.

Teraz, na prośbę pracowników aresztu, zaproponowaliśmy przegląd ciekawych książek wydanych w ciągu kilku ostatnich lat, połączony z prezentacją oraz krótką charakterystyką naszej biblioteki. Autorka artykułu opowiadała m.in. o takich książkach jak: *Siódemka* Ziemowita Szczerka, *Matka Makryna* Jacka Dehnela, *Tsotsi* Athola Fugarda, *Lecą wieloryby* Aleksandra Kościowa, *Więcej niż możesz zjeść* Doroty Masłowskiej, *Korczak. Próba biografii* Joanny Olczak-Ronikier, *Kiedy byłem dziełem sztuki* Erica Emmanuela Schmitta, *Oskarżona: Wiera Gran* Agaty Tuszyńskiej, *Papusza* Angeliki Kuźniak, *Niedźwiedź Wojtek. Niezwykły żołnierz Armii Andresa* Ailleen Orr, *Mała zagłada* Anny Janko. Ten ostatni tytuł wzbudził duże zainteresowanie i był przyczynkiem do ożywionej dyskusji. Omawiane książki dobrane były w taki sposób, aby zaprezentować na ich podstawie kierunki rozwoju i różnorodne mody na rynki książki. Prelekcji wysłuchało 20 osadzonych – osoby zainteresowane książką, mające wysokie wyniki w czytelnictwie. Niektórzy byli naprawdę dobrze zorientowani w tytułach z najnowszej literatury. Prezentacja spotkała się z bardzo pozytywnym odbiorem i z całą pewnością zaowocuje dalszą współpracą.

Warto dodać, że mieliśmy także okazję zwiedzić bibliotekę więzienną. Zaprowadzono nas do przyjaznego, podłużnego pomieszczenia z zielonymi regałami i równiutko poukładanymi na nich, oprawionymi w szary papier książkami. Poznaliśmy zasady funkcjonowania biblioteki. Okazało się, że prowadzą ją sami oddelegowani do tego więźniowie. Tylko oni mają dostęp do pomieszczenia. Dbają o zakładanie kart, zbieranie zamówień, roznoszenie i odbieranie książek. Książki poukładane są na półkach według numerów inwentarzowych. Więźniowie mają do dyspozycji spisy katalogowe, wybierają tytuły, podają numer i książki przywożone im są bezpośrednio do celi. A mają w czym wybierać.

Prelekcja w areszcie śledczym

Biblioteka dysponuje 20 tysiącami tytułów. Dodatkowo, na terenie aresztu, funkcjonuje osiem punktów bibliotecznych. W każdym znajduje się 300 książek, które wymieniane są w całości w odstępach kwartalnych.

Dowiedzieliśmy się, że więźniowie mogą wypożyczać książki na dwa tygodnie, ale ograniczenie to nie zawsze jest egzekwowane. Często także podają sobie książki z rąk do rąk, bez odnotowania w kartach (czytelnictwo jest więc tak naprawdę wyższe, niż na to wskazują statystyki, i nie do końca mierzalne). Zaskoczyła nas liczba wypożyczeń. Na około 150 osadzonych (ich liczba oczywiście zmienia się) wypożyczanych jest około 100 książek tygodniowo. Tyle samo książek areszt kupuje w ciągu roku. Braki w księgozbiorze wynikają z tego, że nie zawsze uda się poprosić o zwrot książki przed wyjściem z aresztu, zwłaszcza u osób odbywających krótkie kary. Nad całością prac w bibliotece nadzór sprawuje wychowawczyni – mgr Anna Komisarska.

Sam bibliotekarz mówił nam, że więźniowie czytają głównie sensacje i kryminały. No i czytają głównie po to, aby zabić czas. Tak... negatywny wybór. Tylko że ten wybór obraca się na dobre... I wcale nie piszę w ten sposób z potrzeby idealizowania czytelnictwa w tych kręgach. Po prostu widziałam żywe zainteresowanie na twarzach uczestników spotkania.

Po udanym spotkaniu w areszcie jesteśmy przekonani, że warto podejmować takie akcje, a przede wszystkim wciąż mieć przed sobą główny cel naszych działań: upowszechnianie czytelnictwa. Warto mówić o wartościowej książce. Wszędzie.

Marta Wiktoria Trojanowska
Pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki MBP w Radomiu

M@zowszanie.pl szansą dla bibliotek

Jadwiga Romanowska

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Skaryszewie została wyznaczona przez gminę do realizacji projektu unijnego Rozwój e-usług i ich dostępu dla obywateli w ramach Mazowieckiej Sieci Społeczeństwa Informacyjnego M@zowszanie.

Projekt zakłada utworzenie na terenie województwa Mazowieckiej Sieci Społeczeństwa Informacyjnego M@zowszanie, która będzie służyć mieszkańcom naszego regionu jako interaktywne i stacjonarne miejsce dostępu do e-usług, w tym edukacji oraz stanowić będzie źródło informacji kulturalnej i gospodarczej.

W ramach projektu podejmowane będą działania polegające na:

- udzielaniu profesjonalnej pomocy osobom zainteresowanym dostępem do komputera i Internetu,
- wprowadzaniu nowoczesnych sposobów doradztwa,
- promowaniu i wdrażaniu idei społeczeństwa informacyjnego na wsi i w małych miastach,
- ułatwianiu dostępu do informacji lokalnych,
- usprawnienie przepływu informacji i wiedzy na obszarze Mazowsza.

W bibliotece powstało Lokalne Centrum Kompetencji – miejsce publicznego dostępu do e-usług oraz punkt doradczy w dziedzinie technologii informacyjnych, służący przede wszystkim mieszkańcom naszej gminy. Ma ono świadczyć wsparcie merytoryczne w zakresach interesujących mieszkańców miasta i gminy Skaryszew ze szczególnym uwzględnieniem roli nowoczesnych technologii teleinformatycznych, użytecznych do rozwiązywania problemów i zaspakajania potrzeb ludności. Nad prawidłowym funkcjonowaniem LCK będzie czuwał odpowiednio przeszkolony opiekun.

Centrum zostało wyposażone w stanowiska komputerowe ze stałą obsługą administracyjną oraz doradczą. W skład dostarczonego sprzętu wchodzą: pięć komputerów stacjonarnych z oprogramowaniem, laptop, urządzenie wielofunkcyjne, projektor multimedialny, przenośny ekran, aparat fotograficzny, słuchawki z mikrofonem do każdego stanowiska komputerowego, głośniki multimedialne, biurka i krzesła, dwie szafy biurowe biurko i krzesło dla administratora.

Wartość wyposażenia wynosi około 50 tys. zł. Projekt realizowany przez Samorząd Województwa Mazowieckiego i Agencję Rozwoju Mazowsza jest w 85% finansowany przez Unię Europejską. 14% kosztów kwalifikowanych pokrywa budżet państwa, a pozostałe 1% i koszty niekwalifikowane samorząd województwa.

Korzystanie z Lokalnego Centrum Kompetencji jest bezpłatne.

Autorka
Dyrektor MGBP w Skaryszewie

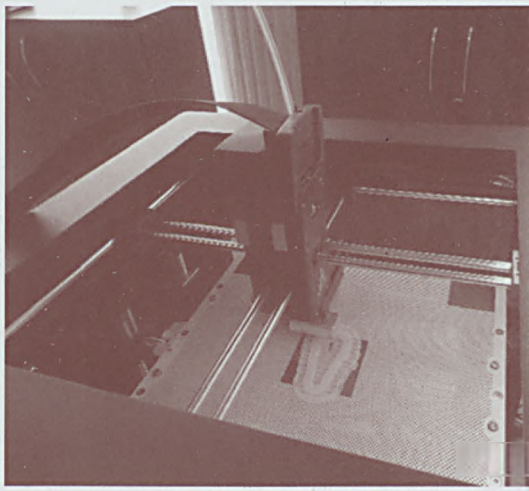

LCK w bibliotece w Skaryszewie

Kino na trawie – lato 2015

Magdalena Kowalczyk

Podobnie jak w roku ubiegłym, tego lata mieszkańcy Przytyka i okolic mogli cieszyć się pokazami filmowymi, które odbywały się w piątkowe wieczory na stadionie sportowym. Organizatorami pokazów była Gmina Przytyk oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Przytyku.

Pierwszy w tym roku pokaz w ramach „Kina na trawie" adresowaliśmy do dzieci. Był to amerykański film animowany, zrealizowany w technologii 3D, w reżyserii Carlosa Saldanha „Rio 2". Jest on kontynuacją filmu „Rio" z 2011 roku.

Starsi widzowie również mogli znaleźć coś dla siebie. Na jednym z pokazów można było obejrzeć francuską komedię „Samba" z 2015 roku w reżyserii i według scenariusza Olivira Nakache o Erica Toledano. Film opowiada o tym, jak nielegalny imigrant z Senegalu podejmuje pracę w restauracji. Niespodziewanie trafia do aresztu i grozi mu deportacja. Z opresji ratuje go wolontariuszka Alice, pomagająca imigrantom, którzy wpadli w tarapaty. W rezultacie nawiązuje się między nimi romans.

Na zakończenie akcji, ostatni wakacyjny piątkowy wieczór znowu był świętem dzieci. Świetnie się bawiły podczas projekcji bajki o rudowłosej, walecznej dziewczynce – „Merida Waleczna".

Pogoda tego lata dopisała i wszystkie zaplanowane pokazy mogły się odbyć. Publiczność, która gromadziła się na stadionie, z zapartym tchem śledziła losy bohaterów. Liczny udział mieszkańców Przytyka w imprezie świadczy, że nasz wysiłek organizacyjny nie poszedł na marne, że trafiliśmy w zainteresowania odbiorców.

Autorka
Dyrektor GBP w Przytyku

Narodowe czytanie

Krystyna Sygocka

5 września 2015 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Jastrzębi włączyła się w Narodowe Czytanie, którego inicjatorem po raz kolejny był Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Celem akcji jest popularyzacja czytelnictwa i dzieł wybitnych polskich pisarzy. Czytanie zostało nazwane narodowym, aby podkreślić jego powszechny i egalitarny charakter.

W 2012 roku czytano „Pana Tadeusza", rok później utwory Aleksandra Fredry, a w zeszłym roku „Trylogię" Henryka Sienkiewicza. Tym razem Prezydent zaproponował czytanie najważniejszej polskiej powieści okresu pozytywizmu – „Lalki" Bolesława Prusa.

Tegoroczne spotkanie rozpoczęło się w Jastrzębi o godzinie 9.00. Wzięli w nim udział czytelnicy Gminnej Biblioteki Publicznej i jej filii oraz Małgorzata Szczepaniak – sekretarz gminy.

Czytanie poprzedziła prezentacja biografii pisarza, z uwzględnieniem ciekawych faktów z jego życia, przygotowana przez młodzież. Fragmenty powieści zostały tak dobrane, aby podczas czytania wyeksponować watek miłości Stanisława Wokulskiego do Izabeli Łęckiej.

Spotkanie uatrakcyjniła projekcja fragmentów filmowej wersji „Lalki" oraz nagrania muzyki do tego filmu, skomponowanej przez Andrzeja Kurylewicza. Przygotowaliśmy też wystawę lalek z kolekcji Amelii Wojdat.

Autorka
Dyrektor GBP w Jastrzębi

Biblioteka Zakładowa Radomskiej Wytwórni Telefonów

Marta Wiktoria Trojanowska

4 stycznia 1991 roku w „Słowie Ludu" ukazał się artykuł Joanny Rajpert o likwidacji bibliotek zakładowych. Można było w nim przeczytać: *Najbliższe miesiące mogą przynieść dalsze likwidacje bibliotek zakładowych (redukcje objąć mogą nawet 20 proc. placówek). I to jeszcze nie koniec.* Czarna wizja autorki artykułu okazała się rzeczywistością dla tych bibliotek, choć wiele z nich funkcjonowało jeszcze z trudem przez kilka lat. Tak jak Biblioteka Zakładowa Radomskiej Wytwórni Telefonów.

Dziś po liczącym się w skali kraju zakładzie nie ma śladu, Radomska Wytwórnia Telekomunikacyjna nie ma zbyt wiele wspólnego z dawnym zakładem, nie mówiąc o tym, że nie ma już możliwości odnalezienia ani dokumentów biblioteki, ani byłych pracowników, o których aktualna firma nie ma żadnych informacji. To kolejna biblioteka, po której szczegółowe informacje ocalały w zasadzie jedynie w archiwum MBP (oczywiście ograniczone czasowymi ramami współpracy obu instytucji). Warto dodać jednak, że sam zakład pozostawił po sobie dwie bogato ilustrowane monografie. W opracowaniu *Radomska Wytwórnia Telefonów 1938-1968* (RTN, Radom 1968) odnajdziemy czarno-białą fotografię przedstawiającą bibliotekę techniczną zakładu. W monografii *Radomska Wytwórnia Telefonów 1938-1988* (Radom 1988) można natomiast przeczytać ogólną informację o bibliotece, mającej już wówczas swoją siedzibę w utworzonym w 1977 r. Klubie Zakładowym „Przyjaźń": *Przy klubie, który prowadzi Eliza Nosowicz, powstała biblioteka z 4 tys. woluminów. Korzysta z niej około 600 czytelników.* Pozostało więc po dawnych czasach naprawdę niewiele…

Biblioteka Zakładowa RWT nie posiadała, w stosunku do innych bibliotek zakładowych, dużego księgozbioru. W momencie likwidacji mieściło się w niej niewiele ponad 3.500 woluminów. Nie była także najstarszą biblioteką; została założona w 1957 roku (o czym czytamy w *Informatorze. Biblioteki związkowe województwa radomskiego*, Radom 1977), choć w dokumentach zachowanych w archiwum MBP przewija się również data 1947. Była to biblioteka beletrystyczna, jednak na terenie zakładu przy ul. Struga 60 funkcjonowała jeszcze jedna – techniczna. Posiadała ona w latach 70. ponad 6.000 woluminów. Biblioteka ta – odnotowana także w ww. informatorze, była najprawdopodobniej odrębną jednostką (wnioskuję tak po innym numerze telefonu), co się z nią jednak stało po przeniesieniu biblioteki zakładowej do klubu robotniczego – nie ustaliłam. W dokumentach ocalałych w archiwum MBP nie ma bowiem najmniejszej nawet wzmianki o bibliotece technicznej, a praktyka pokazała już, że bardzo często biblioteki zakładowa i techniczna w pewnym momencie funkcjonowania zakładów łączyły się. O sześciu tysiącach książek tworzących księgozbiór biblioteki technicznej nie ma jednak w dokumentach śladu. Występuje także duża rozbieżność w datach przeniesienia biblioteki do klubu zakładowego RWT (ul. Filtrowa 15a). Według monografii był to rok 1977, dokumenty archiwalne podają jednak datę 1982 r.

Zanim biblioteka została przeniesiona, mieściła się na parterze zakładu w maleńkim pomieszczeniu administracyjnym o wielkości 14m2, a jej wyposażenie stanowiło siedem (potem osiem) oszklonych szaf, biurko i stolik. Niemal od początku jej istnienia opiekował się nią pan Stanisław Dutczak. Czynił to najprawdopodobniej z sercem i znajomością rzeczy, bo w sprawozdaniu z wyjazdu instruktażowego w 1978 roku można przeczytać: *Wszelka dokumentacja biblioteczna: dziennik statystyczny, rejestr czytelników, dowody nabycia książek, dowody ubytków, dane statystyczne biblioteki, plany pracy, skontrum i protokoły selekcji – prowadzone są prawidłowo i bardzo starannie.* Odnotowano także, że za rzetelną pracę (także na polu upowszechniania kultury), *bibliotekarz otrzymał wiele nagród, dyplomów i listów gratulacyjnych.* Dokumenty dotyczące biblioteki wymieniają także dwa inne nazwiska: Wiesław Grabowski i Janina Zawiślak. Wiesław Grabowski objął bibliotekę po Stanisławie Dutczaku, prawdopodobnie już po przeniesieniu jej do pomieszczeń klubu. W jakich latach i w jakim charakterze w bibliotece pracowała Janina Zawiślak – nie udało mi się dowiedzieć.

Warto dodać, że Radomska Wytwórnia Telefonów była przedsiębiorstwem zamkniętym, do którego dostęp mieli jedynie pracownicy. Biblioteka była więc niedostępna dla ich rodzin oraz mieszkańców miasta. Pod koniec lat 70. zakład zatrudniał 2 891 pracowników (w tym 510 pracow-

Ul. Struga – Dawna siedziba Radomskiej Wytwórni Telefonów i pierwsza siedziba biblioteki zakładowej

ników umysłowych i 230 niepełnoletnich). W pierwszym kwartale 1978 roku założono punkt biblioteczny na terenie Zakładu Tarcz Numerowych. W archiwum zakładowym MBP zachowała się niemal kompletna dokumentacja statystyczna z lat 70. Akcentuję słowo kompletna – świadczyło to bowiem o rzetelnej współpracy z biblioteką miejską. Zachował się m.in. podział księgozbioru oraz czytelników z 1978 roku, który warto przytoczyć. Biblioteka posiadała wtedy 3 505 woluminów w proporcjach: 2 011 tomów literatury pięknej, 937 tomów literatury społeczno-politycznej oraz popularnonaukowej i 557 woluminów z zakresu literatury młodzieżowej. Biblioteka obsługiwała wówczas 441 czytelników, z czego 217 osób to byli pracownicy fizyczni, 201 umysłowi, a 23 osoby to młodzież do 18 lat. W tym roku w bibliotece wypożyczono 8 519 tomów, co stanowi przeciętnie 19 książek na jednego czytelnika. Dziś, według standardów czytelnictwa opracowanych przez Bibliotekę Narodową, byłby to bardzo dobry wynik. Książki zakupywano z zakładowego funduszu socjalnego, ale księgozbiór nie zwiększył się przez lata znacznie. W 1973 roku biblioteka posiadała 2 991 woluminów, w 1993 roku: 3 795. Bardzo poważna selekcja książek (w czasie której zlikwidowano prawie 1000 tytułów) miała miejsce w 1984 roku. Nie podaję ilości czytelników na przestrzeni tych lat, dane są bowiem chwiejne i niekonsekwentne. Niech wystarczą następujące: 1973 roku biblioteka posiadał 359 zarejestrowanych czytelników, trzydzieści lat później już tylko siedmiu.

Biblioteka, mimo skromnego księgozbioru i maleńkiej przestrzeni (po przeniesieniu do klubu robotniczego powierzchnia powiększyła się do 29m2), podejmowała różnorodną pracę z czytelnikiem; organizowano odczyty, kiermasze książek dziecięcych i młodzieżowych, wystawki nowości książkowych, popularyzowano książki przez radiowęzeł zakładowy, organizowano spotkania autorskie (zaproszeni byli m.in. Andrzej Jastrzębiec-Kozłowski, Jalu Kurek, Jerzy Grzymkowski), spotkania z uczestnikami II wojny światowej oraz spotkania dla młodzieży (również autorskie). W 1979 roku biblioteka włączyła się w obchody 35-lecia PRL. Oprócz działań typowych dla tamtych czasów (*rozwijanie patriotycznego wychowania, nawiązując do Polski Ludowej, do postępowych i rewolucyjnych tradycji naszego narodu*) odbyły się m.in. cztery spotkania autorskie i pamiętnikarskie oraz sześć spotkań z kombatantami II wojny światowej. W ramach działalności biblioteki organizowano także konkursy czytelnicze, Ogólnopolski Konkurs Recytatorski, Ogólnopolski Konkurs „Polska dziś i jutro".

Trwało to wszystko do początku lat 90. W sprawozdaniu z 1992 roku przeczytać można: *w związku z planowaną sprzedażą pomieszczeń klubowych, ulegnie likwidacji również biblioteka, bądź zostanie przeniesiona na teren zakładu.* Tak też się stało. Biblioteka została zlikwidowana w 1994 roku. Nie dotarłam do informacji, w jaki sposób księgozbiór uległ rozproszeniu ani co stało się z dokumentacją.

I z tą biblioteką stało się więc tak, jak przepowiedziała autorka przywoływanego na początku tekstu artykułu: *Trudno uwierzyć, że prywatni właściciele okażą się mecenasami kultury w zakładach. Najpierw chleb (dla niektórych z masłem), potem igrzyska.*

Marta Wiktoria Trojanowska
Pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki MBP w Radomiu

Wypożyczalnia Główna

Bogumiła Grabowska

NOWAK Szymon. **Dziewczyny wyklęte** . – Warszawa : Wydawnictwo Fronda PL, 2015, 526 s.; cena 44,90

„Dziewczyny wyklęte" to szesnaście bardzo poruszających i dramatycznych historii połączonych w całość. To życiorysy i portrety szesnastu młodych, odważnych i niezłomnych kobiet, które nie znały pojęcia „beztroskie życie". Dziewczyny były łączniczkami, sanitariuszkami, zajmowały się ochroną osób, zdobywaniem informacji. Tułały się po lasach, narażone były na choroby, zimno i głód. Autor opisuje historię każdej bohaterki od momentu wstąpienia do partyzantki, poprzez ich pierwsze miłości, śluby, zakładanie rodziny przeplatane strachem i często torturami. Poznajemy kulisy działalności konspiracyjnej oraz ich pseudonimy. Jednak bohaterami są nie tylko dziewczyny ale również ich mężowie i dzieci, na których odbiła się przeszłość rodziców. Kiedy po 1946 roku komuniści ogłosili amnestię dla byłych partyzantów, niektórzy postanowili ujawnić się. I wtedy zaczęły się lata gehenny dla nich i ich rodzin. Co przeżywały i jak potoczyły się ich losy, zawarte jest w książce, której dodatkowym atutem są ilustracje autentycznych dokumentów i fotografii.

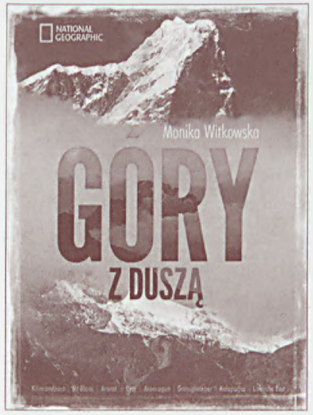

WITKOWSKA Monika. **Góry z duszą** . – Warszawa : Wydawnictwo Burda NG Polska, 2015, 386 s.; cena 44,90

Monika Witkowska, dziennikarka, podróżniczka, autorka wielu książek podróżniczych i przewodników turystycznych, w swojej publikacji napisała: „Nie jest to książka, którą trzeba czytać od deski do deski. Można wybrać sobie dowolny, interesujący nas rozdział albo tylko przelatywać wzrokiem po ramkach z ciekawostkami. Każdy rozdział jest inny, niemający powiązania z poprzednim." I tym charakteryzuje się ta książka. Autorka podzieliła ją na działy, a każdy z nich zakończyła podsumowaniem: jakie umiejętności i sprzęt potrzebny jest do wspinaczki, ile dni zarezerwować i o jakiej porze roku oraz na jakie koszty trzeba być przygotowanym. Autorka dzieli się

z nami spostrzeżeniami i ciekawostkami dotyczącymi flory i fauny danego regionu, przypomina pierwszych odkrywców i zdobywców poszczególnych szczytów, opowiada o ludziach poznanych podczas każdej wyprawy i przytacza wiele faktów np.: Gdzie na Rysach można zobaczyć stopy Lenina? Jaka jest symbolika nepalskich kolorowych chorągiewek? Dlaczego w wysokich górach we wrzątku nie da się niczego ugotować i wiele innych. Dodatkowym atutem książki są liczne, kolorowe fotografie pochodzące z prywatnego archiwum autorki. „Góry z duszą" to edukująca lektura nie tylko dla miłośników gór.

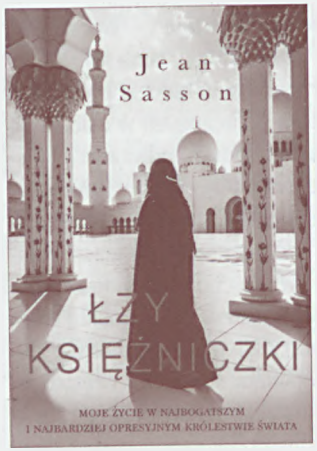

SASSON Jean . **Łzy księżniczki** . – Kraków : Wydawnictwo Znak , 2015, 362 s.; cena 39,90
Jean Sasson dwadzieścia lat temu napisała trzy książki o księżniczce Sułtanie. Pierwsza z nich opowiadała o dzieciństwie, małżeństwie i macierzyństwie Sułtany, druga dotyczyła przede wszystkim trójki dzieci księżniczki a trzecia przedstawiała życie Sułtany, jej sióstr, córek i innych mieszkanek królestwa. „Łzy księżniczki" to czwarta opowieść z tego cyklu, w której autorka opowiada jak zmieniły się losy Sułtany i wielu innych kobiet. Obecnie księżniczka posiada ogromne bogactwa, razem z mężem są właścicielami wielu firm na całym świecie. Mimo tego bohaterka książki nigdy nie zaznała prawdziwej wolności, a całe życie poświęciła sprawie kobiet. Prowadzi organizacje charytatywne pomagając w ten sposób kobietom w wielu krajach. Mimo, że w Arabii Saudyjskiej w ostatnich latach zaszły duże zmiany, to i tak kobiety cierpią z powodu dyskryminacji. Jak obecnie wygląda życie kobiet w tym kraju? Jak się zmieniło i czy w ogóle się zmieniło? Polecam kolejną część opowieści arabskiej księżniczki, opowieści szokującej i zarazem bardzo wzruszającej.

KARPIŃSKA Anna . **Sakrament niedoskonały** . – Warszawa : Prószyński i S-ka , 2015, 360 s.; cena 22,00
Anna Karpińska, była dziennikarka, jest autorką powieści obyczajowych, między innymi: „Chorwacka przystań", „Za jakie grzechy". Tym razem pisarka powiązała obyczaj z kryminałem i w ten sposób powstała jej najnowsza książka „Sakrament niedoskonały". Główni bohaterowie Blanka, kobieta po wielu traumatycznych przejściach i Donat, mężczyzna dobrze sytuowany, biorą ślub. Wydawałoby się, że czeka ich sielanka, kochają się, mają piękny dom. Jednak świeżo upieczony małżonek umiera w łożu małżeńskim, obok swojej żony, kilka godzin po odejściu od ołtarza. Blanka zostaje wdową. Ojciec pana młodego zawiadamia policję i podejrzewa synową o morderstwo.

Śledztwo prowadzą dwie jednostki, policja i dziennikarze. Autorka opisuje klan bogatej rodziny Donata, ujawnia ich tajemnice, wzajemne oskarżanie się i czasami bardzo poważne spory. Mimo szybkiego tempa akcji do samego końca nie wiadomo, czy to morderstwo i kto mógłby mieć motyw pozbycia się mężczyzny. Zakończenie powieści jest bardzo zaskakujące. Polecam.

Bogumiła Grabowska
Pracownik Wypożyczalni Głównej MBP w Radomiu

Wypożyczalnia dla Dzieci

Małgorzata Minda

SUMIŃSKA Dorota. **Dlaczego oczy kota świecą w nocy? I inne sekrety świata zwierząt.** – Kraków: Wydawnictwo Literackie. 2015. – 88 s.; cena 32,90
Czy kot zawsze spada na cztery łapy? Dlaczego gęsi chodzą gęsiego? Dlaczego wielbłąd ma garb? Dlaczego mucha chodzi po szybie i nie spada? Dlaczego ryby nie mają głosu? Ile kropek ma biedronka? Odpowiedzi na te i wiele innych pytań odnaleźć można w najnowszej książce Doroty Sumińskiej. Autorka, znana z programów telewizyjnych i publikacji książkowych, miłośniczka zwierząt, ceniony lekarz weterynarii oraz psycholog zwierzęcy odpowiada na nie w prosty, przystępny, wyczerpujący dziecięcą ciekawość sposób. Lekko i dowcipnie wyjaśnia zawiłości świata przyrody. Nie przytłacza nadmiarem faktów i szczegółów, dzięki czemu książeczka jest idealna zarówno dla najmłodszych dzieci, które zadają tysiące pytań i liczą na szybką odpowiedź, dla uczniów zainteresowanych światem zwierząt, a także dla dorosłych jako zbiór ciekawostek i cenne źródło wiedzy. Tekst napisany jest dużą czcionką, co ułatwi najmłodszym samodzielne czytanie. Duża dawka humoru i piękne ilustracje to dodatkowy atut książki Sumińskiej. Warto ją przeczytać.

LETKI Maria Ewa. **Król i mgła.** – Warszawa: Wydawnictwo Bajka. 2012. – 34 s.; cena 29,90
Za górami, za lasami istniało pewne Królestwo. Było takie jak tysiące innych bajkowych Królestw. Mieszkali w nim Król, Królowa, Królewna, Królewicz i wielu poddanych. Mieszkańcy Królestwa nie byli jednak szczęśliwi. Ich życie było smutne, a wszystko przez złego Króla, który był samolubny i lekceważył swoich poddanych. Pewnego dnia Królestwo

przykryła gęsta mgła. Była tak gęsta, że nie można było niczego zobaczyć. Król złościł się, bo nikt go nie widział i nie mógł spełniać jego rozkazów. Po kolejnym dniu siedzenia na tronie i wykrzykiwaniu rozkazów, na które nikt nie reagował, postanowił rozprawić się z mgłą i ją przepędzić. Gdy zastanawiał się, jak to zrobić usłyszał głośny i przejmujący płacz. Zszedł z tronu i po omacku podążył za płaczącym głosem, a gdy po pewnym czasie wrócił Królestwo było nie do poznania, a on sam także bardzo się zmienił. Mgła opadła, a Król stał się sprawiedliwym władcą, kochanym przez swoich poddanych. Dzięki mgle i temu, co w niej usłyszał, Król przejrzał na oczy i zrozumiał, jakie popełniał błędy. Ta piękna i mądra bajka to historia wewnętrznej przemiany człowieka. Pokazuje, że zło zawsze można naprawić i nigdy nie jest na to za późno.

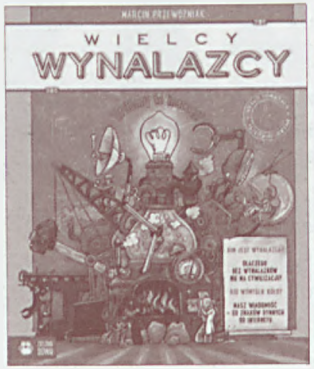

PRZEWOŹNIAK Marcin. **Wielcy wynalazcy**. – Warszawa: Wydawnictwo Zielona Sowa. 2015. – 63 s.; cena 17,94

Codziennie używamy wielu przedmiotów, bez których nie wyobrażamy sobie życia. Zazwyczaj nie zastanawiamy się nad tym, skąd się wzięły, kto je wymyślił, od jak dawna istnieją i jak zmieniały się zanim osiągnęły dzisiejszy wygląd i funkcje. Tymczasem z pozoru zwyczajne rzeczy kryją niezwykłe historie. Takie ciekawostki zebrał i opisał w książce „Wielcy wynalazcy" Marcin Przewoźniak. W dwudziestu siedmiu rozdziałach autor wyjaśnił czym jest wynalazek, kogo można uznać za wynalazcę, w jaki sposób wynalazki ewoluują i wpływają na rozwój cywilizacji. Niezwykle ciekawie opisał historie wynalezienia np. koła, paliwa, druku, żarówki, fotografii, telefonu, samolotu, łodzi podwodnej i wielu innych używanych dziś przedmiotów. Przedstawił również sylwetki ich twórców, wynalazców, którzy poprzez swoje dokonania mieli ogromny wpływ na rozwój cywilizacji, a przez to bieg historii. Publikacja Marcina Przewoźniaka to dowód na to, że opowieści o wynalazkach i wynalazcach nie muszą być nudnym wykładem, a porywającą lekturą niczym najlepsza powieść sensacyjna.

RUSINEK Michał, CAŁA Iwona. **Krakowski Rynek dla chłopców i dziewczynek**. – Łódź: Wydawnictwo Literatura. 2014. – 37 s.; cena 21,90

Michał Rusinek – literaturoznawca, wykładowca akademicki, pisarz i tłumacz literatury dla dzieci oraz Iwona Cała ilustratorka książek dla najmłodszych zapraszają małych i dużych czytelników na wycieczkę do Krakowa. Stworzona przez autorów książeczka to znakomity poetycko-ilustratorski przewodnik po mieście. Żartobliwe wierszyki Rusinka

zapoznają dzieci z charakterystycznymi dla krakowskiego Rynku Głównego miejscami, postaciami, wydarzeniami. Autor wspomina w nich m.in. o hejnale, Łajkoniku, zaprasza do Sukiennic i Kościoła Mariackiego, opowiada o krakowskich kawiarniach, pracy kwiaciarek i pomniku Adama Mickiewicza. Dopełnieniem całości są piękne ilustracje Iwony Całej. Pozwalają przenieść się podczas lektury do magicznego Krakowa i poznawać uroki Starego Miasta. Świetna propozycja dla wszystkich dzieci, które już były w Krakowie, a także dla tych, które zwiedzą go w przyszłości.

Małgorzata Minda
Pracownik Wypożyczalni dla Dzieci MBP w Radomiu

Czytelnia Regionalna

Maria Kaczmarska

KUPISZ Dariusz, LECHOWICZ Zbigniew, PIĄTKOWSKI Sebastian, **Dzieje Klwowa i parafii klwowskiej do roku 1918**. – Radom : Miejska Biblioteka Publiczna, Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Klwów : Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętego Macieja Apostoła, 2015. – 329 s. ; il. ; cena 30 zł.

Książka pomyślana została jako panorama dziejów Klwowa, okolicznych miejscowości oraz parafii pod wezwaniem św. Macieja Apostoła. Inspiracją do powstania monografii stały się prace archeologiczno-architektoniczne związane z remontem kościoła przeprowadzone w 2011r. Okazało się, że świątynia kryje wiele niespodzianek. Wydawnictwo składa się z pięciu rozdziałów napisanych przez trzy osoby. Dwa pierwsze opracowane zostały przez Dariusza Kupisza. Autor przedstawił w nich początki osadnictwa w rejonie Klwowa oraz okoliczności przekształcenia go w miasto. Rozdział poświęcony okolicom Klwowa w średniowieczu zawiera informacje o początkach parafii i właścicielach wsi położonych na jej obszarze. Obszerniejszą część opracowania zajęły dzieje miasta i parafii w okresie wczesnonowożytnym (XVI-XVIII w.). Poza opisem miasta Czytelnik znajdzie wiele informacji o szlacheckich właścicielach okolicznych majątków, z dziedzicami Klwowa na czele. Sebastian Piątkowski ukazał przemiany ludnościowe i własnościowe na obszarze parafii klwowskiej oraz sytuację gospodarczą miasta

i okolicznych wiosek. Dużo miejsca poświęcił funkcjonowaniu oświaty, opieki społecznej i życiu religijnemu. Ważne miejsce w książce zajmuje rozdział opracowany przez Zbigniewa Lechowicza. Autor, na tle usytuowania przestrzennego Klwowa w średniowieczu, przedstawia poszczególne fazy budowy i rozbudowy kościoła parafialnego. Od momentu jego powstania aż po pierwsze lata dwudziestolecia międzywojennego. Całość zamykają rozważania na temat architektonicznych przemian rezydencji właścicieli Klwowa. Wydawnictwo uzupełniają : obszerna bibliografia oraz indeks osób.

ŁĘTOCHA Barbara, JABŁOŃSKA Izabela. **Afisze Żydów radomskich wydane w II Rzeczypospolitej w zbiorach Biblioteki Narodowej** . – Warszawa : Biblioteka Narodowa, 2015. – 64 [5] s. 129 s. tabl. ; cena 20 zł.
Katalog prezentuje pochodzące z Radomia żydowskie afisze, znajdujące się w zbiorach Biblioteki Narodowej. Zachowane druki wydawane były w latach 1919-1920, 1922-1927, 1930-1931 oraz w roku 1935. Te cenne dokumenty źródłowe stanowić będą ważne dopełnienie bogatej literatury dotyczącej miasta. Przywołują bowiem odległy obraz społeczności żydowskiej wraz z jej różnorodnością polityczną, aktywnością społeczną i gospodarczą, działalnością charytatywną i sportową. Opisy katalogowe 129 dokumentów ułożono według kryterium chronologicznego, te bez roku wydania zamieszczono na końcu. Opisy sporządzono w języku polskim i angielskim. Część drugą wydawnictwa stanowią afisze. Wydawnictwo uzupełniają : indeks nazwisk, indeks organizacji, instytucji i stowarzyszeń oraz indeks drukarń.

MICKE-BRONIAREK Ewa. **Józef Brandt (1841-1915) : między Monachium a Orońskiem**. – Orońsko : Centrum Rzeźby Polskiej, 2015. – 199 s. ; il. kolor. ; cena 35 zł.
Album został wydany z okazji obchodzonego w tym roku jubileuszu stulecia śmierci Józefa Brandta, wybitnego polskiego malarza, którego sława sięgała daleko poza obszar naszego kraju. Rocznica daje szansę na przypomnienie twórczości artysty, a także samej jego postaci związanej szczególnie blisko z Orońskiem. Obrazy, rysunki, fotografie i archiwalia Józefa Brandta tworzą album, który oprócz tekstu Moniki Bartoszek, ujawniającej sekrety warsztatu mistrza, zawiera teksty badaczy jego twórczości. Ewa Micke-Broniarek opisuje malarstwo rodzajowe artysty, Agnieszka Bagińska monachijską pracownię, a Tomasz Adam Pruszak przybliża kręgi rodziny i przyjaciół malarza. Autorka ma nadzieję, że niniejszy album przybliży postać Józefa Brandta i miejsce, z którym związany był prawie czterdzieści lat. Tekst wydawnictwa również w języku angielskim.

Maria Kaczmarska
Kierownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego MBP w Radomiu

Z czasopism regionalnych

Dorota Ważyńska

DEKA, Marta, PIOTROWSKA, Krystyna. **Pierwsza miłość ks. Wojciecha** // Gość Niedzielny. – 2015, nr 20, dod. „Gość Radomski Ave" nr 20, s. IV-V, il.
Chór Sancti Casimiri Cantores Radomienses utworzony został w 1985 roku. W ciągu 30 lat przez zespół przewinęło się około 500 chórzystów. Obecnie śpiewa w nim ponad 20 osób. Funkcję dyrygenta i kierownika muzycznego chóru od początku pełni ks. prał. Wojciech Szary. Artykuł przedstawia w wielkim skrócie historię powstania zespołu i jego działalność artystyczną na przestrzeni trzech dziesięcioleci.

GRZEGORCZYK, Łukasz. **Henryk Bagiński – harcerz, żołnierz i historyk wojskowości z Klwowa** // Kurier Ziemi Przysuskiej. – 2015, nr 15, s. 10, il.
Artykuł przedstawia biografię Henryka Bagińskiego ps. Józef Chłopski – żołnierza, historyka wojskowości, inżyniera, harcmistrza, instruktora harcerstwa. Bagiński urodził się w 1888 roku w Klwowie. Jest autorem licznych prac z zakresu harcerstwa i wojskowości, m.in.: *Wojsko Polskie na Wschodzie 1914-1920* (1921), *U podstaw organizacji wojska polskiego 1908-1914* (1935), *Geneza polskiego skautingu* (1937), *Polska i Bałtyk* (1942). Kilkakrotnie uhonorowany został różnymi odznaczeniami m. in. Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari.

OPOKA, Teresa. **Pisanie jest niesłychanie zachłanne** / rozm. przepr. Ilona Michalska-Masiarz // Miesięcznik Prowincjonalny. – 2015, nr 2, s. 24-27, il.
Rozmowa z Teresą Opoką – poetką, prozaiczką, dramatopisarką, laureatką nagród literackich. Przez wiele lat pracowała jako nauczycielka w radomskich szkołach średnich. Pisarka była gościem tegorocznej Radomskiej Wiosny Literackiej. Kojarzona jest z nurtem tzw. literatury kobiecej. W wywiadzie opowiada o najnowszej książce pt. „Kalinowe serce", o współpracy z teatrem i zdradza skąd czerpie pomysły i dlaczego zaczęła pisać.

PAWLUS, Ewa. **Od Nowej Wsi (koło Warki) do Nicei** // Gazeta Radomska. – 2015, nr 35, s. 12, il.
Artykuł poświęcony majorowi Henrykowi Dobrzańskiemu, szeroko znanemu pod pseudonimem „Hubal". Będąc żołnierzem do końca swoich dni służył Ojczyźnie i za nią oddał życie w walce. Ale w okresie międzywojennym dał się też poznać jako wybitny sportowiec o czym mowa w niniejszym artykule. Uczestnicząc w wielu zawodach hippicznych w kraju i zagranicą, zajmował czołowe lokaty. Do historii polskiego jeździectwa przeszły jego najbardziej spektakularne sukcesy, które odnosił w latach 1925-1928 na międzynarodowych konkursach.

Autorka
Pracownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego MBP w Radomiu

Kronika

Marzena Berlińska, Zofia Nogaś

RADOM

12.06.2015. Spotkanie Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota". Zaprezentowany został film dokumentalny „Dzieci Kwatery Ł", scenariusz i reżyseria Arkadiusz Gołębiewski. Pokaz filmu poprzedziła prelekcja Marcina Sołtysiaka.

16.06.2015. Siódme „Spotkanie pokoleń" radomskich bibliotekarzy było okazją do świętowania dla byłych i obecnych pracowników MBP.

18.06.2015. „Rysunek i malarstwo" – to tytuł wystawy Marty Mikołajczyk uczennicy Agaty Chojnackiej-Pyrgiel z Młodzieżowego Domu Kultury. Wystawę otwarto w galerii M-10.

19.06.2015. Szkolenie dla pracowników z MBP z „Ochrony danych osobowych" przeprowadziła pani Ewa Czyż.

23.06.2015. Szkolenie dla pracowników Bibliotek Gminnych z „Ochrony danych osobowych".

26.06.2015. Pokaz filmu o zbrodniach komunistycznych „Ślady zbrodni" w ramach spotkań Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego Grota.

7.07.2015. Otwarcie zbiorowej wystawy członków RTF-u. „Każdy ma taki świat jaki widzą jego oczy".

8.07.2015. „Pasje i marzenia 8" – to tytuł wystawy malarstwa osób dorosłych, działających w „Kuźni artystycznej" przy MOK Amfiteatr, zorganizowanej w bibliotece.

12.08.2015. Wizyta bibliotekarzy z Działu Promocji Książki i Biblioteki w Aresztcie Śledczym. Prelekcja o historii biblioteki i nowościach książkowych dla skazanych oraz zwiedzanie biblioteki więziennej.

27.08.2015. Dzień Komiksu w Bibliotece. Kiermasz oraz spotkanie z rysownikiem Pawłem Samborem.

1.09.2015. „Z różnych stron… metamorfozy" – otwarcie wystawy fotografii Krystyny Wólczyńskiej w Małej Galerii RTF.

7.09.2015. W Bibliotece Głównej odbyła się Konferencja IPN „Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość (1945-1949) w 70. rocznicę powstania.

17.09.2015. Otwarcie wystawy prac dzieci z Klubu Osiedlowego Południe, tworzonych pod kierunkiem Doroty Kowalik-Nienartowicz. Wystawa był zatytułowana „Umiem malować świat".

24.09.2015. Przed budynkiem Biblioteki Głównej zorganizowano piknik historyczny „Legiony to...". Towarzyszyło mu wiele atrakcji: występy grup rekonstrukcyjnych, kiermasz książek, wystawa fotografii, a także sympozjum naukowe.

26.09.2015. W Sali Koncertowej Radomskiej Orkiestry Kameralnej zorganizowany został po raz X Otwarty Konkurs o tytuł Radomskiego Mistrza Polskiej Ortografii.

27.09.2015. „Komu i do czego służą nagrody literackie?" – to hasło panelu dyskusyjnego, który odbył się w Czytelni Ogólnej. Wzięli w nim udział członkowie kapituły Nagrody Literackiej imienia Witolda Gombrowicza. Gościem honorowym spotkania była Rita Gombrowicz.

5.10.2015. Otwarcie III Kiermaszu Książki Katolickiej zorganizowanego w ramach Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej. W ramach Tygodnia została zaprezentowana wystawa „Za drzwiami duszy i słów" poświęcona ks. Janowi Twardowskiemu w 100 rocznicę urodzin Poety.

6.10.2015. W ramach Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej odbyło się spotkanie z Grzegorzem Górnym zatytułowane „Wiara i rozum czy wiara kontra rozum".

6.10.2015. W Małej Galerii RTF otwarto wystawę fotografii Leszka Rejmera, Zbigniewa Staniszewskiego i Leszka Jastrzębiowskiego zatytułowaną „Zamek w Czersku".

8.10.2015. Kolejna, trzecia edycja warsztatów pisarskich dla seniorów. Tym razem pod hasłem „Historia jednego listu".

9.10.2015. Spotkanie Klub Historyczny im. Stefana Roweckiego „Grota", na którym Artur Piekarz, historyk z lubelskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej, wygłosił wykład „Ostatni żołnierz podziemia niepodległościowego Józef Franczak „Lalus" (1918-1963)".

27.10.2015. W Galerii Ekslibris odbył się finisaż wystawy Doroty Kowalik-Nienartowicz „Opowieści herbacianego imbryka".

28.10.2015. Wykład dr. Adriana Szarego „Aksjologia, czyli świat wartości w bajkach Leszka Kołakowskiego". Wykład zorganizowany został przez Polskie Towarzystwo Filozoficzne Oddział w Radomiu.

3.11.2015. W Małej Galerii RTF otwarto wystawę zbiorową członków Radomskiego Towarzystwa Fotograficznego „Jesienne mgły". Na prezentowanych zdjęciach pokazane zostały jesienne krajobrazy.

5.11.2015. W Galerii Ekslibris otwarto wystawę prac plastycznych Jadwigi Snopczyńskiej-Wrochny. Autorka zaprezentowała malarstwo, rysunek, grafikę oraz prace z wikliny papierowej.

5.11.2015. W Bibliotece Głównej odbyła się konferencja naukowa na temat „Kadra dowódcza Okręgu Radomsko-Kieleckiego ZWZ-AK „Jodła" w latach 1939-1945". Referaty wygłosili: Marcin Sołtysiak, dr Marek Jedynak, Joanna Babiarz, Marek Pietruszka, dr Tomasz Domański, Robert Piwko, dr Krzysztof Busse oraz dr Sebastian Piątkowski.

18.11.2015. Wykład w ramach cyklu „Problemy społeczeństwa epoki wiedzy" wygłosił prof. dr hab. Stanisław Bukowski. Wykład był zatytułowany „Kryzys fiskalny w Grecji. Wnioski dla Polski". Spotkanie zorganizowało Radomskie Stowarzyszenie Pokoleń.

19-20.11.2015. Biblioteka była organizatorem V Radomskich Targów Wydawnictw Regionalnych. Impreza odbywała się w holu Radomskiej Orkiestry Kameralnej.

20.11.2015. „40 autoportretów na XL lat pracy" – wernisaż wystawy prof. Stanisława

Zbigniewa Kamieńskiego, zorganizowanej z okazji jubileuszu 40-lecia pracy twórczej.

24.11.2015. Otwarcie wystawy fotograficznej Damiana Zakrzewskiego „Kirkut w Szydłowcu" w Galerii M-10.

27.11.2015. Biblioteka była współorganizatorem Ogólnopolskiej konferencji naukowej „Stefan Żeromski i Władysław Reymont czytani dzisiaj. W 90 rocznicę śmierci pisarzy". Obrady drugiego dnia konferencji odbywały się w bibliotece. Głównym organizatorem był Wydział Filologiczno-Pedagogiczny UTH w Radomiu.

FILIA NR 2

29.06-10.07.2015. Przez dwa tygodnie w filii trwała Akcja Lato. Najmłodsi czytelnicy mieli okazję, aby bawić się, uczyć i rozwijać swoje umiejętności plastyczne.

25.11.2015. Spotkanie z Joanną M. Chmielewską, autorką m.in. „Niebieskiej niedźwiedzicy" zorganizowane w ramach Światowego Dnia Pluszowego Misia.

FILIA NR 6

16.06.2015. „Uwolnić poród" kolejne spotkanie Klubu Spec Mam.

23.06.2015. Otwarcie wystawy Anny Szat zatytułowanej „Portrety". Autorka jest absolwentką Wydziału Sztuki Uniwersytetu Techniczno-Humanistycznego w Radomiu.

24.06.2015. Wykład Łukasza Sobola „Nad Wisłą" w ramach cyklu „Nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej".

25.06.2015. Rozśpiewany i poetycki koncert „Dotyk róży" – program autorski Jacka Kowalczewskiego i Hanny Avis-Zembrzyckiej.

29.06-10.07.2015. Pracownicy filii organizowali zabawy, konkursy i wycieczki w ranach Akcji Lato.

8.09.2015. Kolejny wykład Sebastiana Piątkowskiego w ramach cyklu „Czas niezapomniany... Radomianie i ich miasto w latach wojny i okupacji". Tytuł wykładu: „Jawne i tajne szkolnictwo okupowanego Radomia.

10.09.2015. Otwarcie wystawy fotografii Szczepana Pomarańskiego. Tematem wystawy były drzewa zniekształcone przez naturę.

15.09.2015. Kolejne spotkanie Klubu Spec Mam.

16.09.2015. Kolejny wykład Łukasza Sobola w ramach cyklu „Nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej".

21.06.2015. Otwarcie wystawy Zuzanny Kotali zatytułowanej „Misz Masz".

1.10.2015. Otwarcie wystawy prac plastycznych dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych, zatytułowanej „Rodzina – moje szczęście".

8.10.2015. Wernisaż wystawy fotografii ks. płk. dr. Leonarda Sadowskiego i Jerzego Bogdana Kutkowskiego „Terra Sancta. Ludzie". Wystawa zaprezentowana w ramach Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej.

9.10.2015. W ramach cyklu „Czas niezapomniany...Radomianie i ich miasto w latach wojny i okupacji" dr. Sebastian Piątkowski wygłosił referat „Z bronią w rękach. Radom jako miejsce konspiracyjnych działań bojowych".

20.09.2015. Kolejne spotkanie dla młodych i przyszłych mam przygotował Klub Spec Mam. Poprowadziła je Anna Zając – logopeda, doktorantka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Tematem spotkania było zagadnienie „Jak zadbać o rozwój mowy dziecka".

21.09.2015. Wykład Łukasza Sobola „Szlakiem kamieniołomów" w ramach cyklu „Nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej".

10.11.2015. Kolejna prelekcja dr. Sebastiana Piątkowskiego z cyklu „Czas niezapomniany... Radomianie i ich miasto w latach wojny i okupacji". Prelekcja zatytułowana była: „Rozpoznać wroga. Cele i metody pracy konspiracyjnego wywiadu".

17.11.2015 Klub Spec Mam – spotkanie dla młodych i przyszłych mam.

18.11.2015. Łukasz Sobol wygłosił prelekcję w ramach cyklu „Nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej. Mówił na temat „Nie tylko Bartek – pomniki przyrody ziemi świętokrzyskiej".

21.11.2015. Czytanie bajek po angielsku z Centrum Helen Doron.

25.11.2015. W ramach Światowego Dnia Pluszowego Misia odbyło się spotkanie z autorką książek dla dzieci Joanną M. Chmielewską.

FILIA NR 16

29.06-10.07.2015. W ramach Akcji Lato najmłodsi czytelnicy brali udział w zabawach, konkursach i wycieczkach organizowanych przez pracowników filii.

1-31.07.2015. „Kult Św. Jana Pawła II" – wystawa fotografii Magdaleny Błażewicz w Galerii F16.

2.09.2015. Otwarcie wystawy prac plastycznych Adriana Lamenta.

5.10.2015. Kolejne spotkanie z cyklu Akademia Zdrowia Forever, tym razem Lidia Chrząstek – socjolog medycyny, opowiadała o menopauzie.

9.10.2015. W ramach Światowego Dnia Zwierząt teatrzyk „Nastolatki z F-16" pod okiem Doroty Prawdy przygotował przedstawienie „Na kłopoty zwierzęta". Autorem tekstu jest Wojciech Krupa.

2.11.2015. Otwarcie wystawy fotografii „Za blisko?" Doroty Wólczyńskiej. Autorka jest nauczycielem, ornitologiem i przyrodnikiem. Należy do Radomskiego Towarzystwa Fotograficznego.

9.11.2015. Tematem kolejnego spotkania z cyklu Akademia Zdrowia Forever. było „Odżywianie dla mózgu". Wykład poprowadziła Lidia Chrząstek – pedagog i socjolog medycyny.

16.11.201. „Co się kryje w króliczej norze?" – spotkanie dla najmłodszych, poświęcone powieści L. Carrolla „Alicja w Krainie Czarów" poprowadziła Marta Wiktoria Trojanowska.

25.11.2015. W ramach Światowego Dnia Pluszowego Misia odbyło się spotkanie z autorką książek dla dzieci Joanną M. Chmielewską.

IŁŻA

1.07-31.08.2015. W czasie wakacji, 2 razy w tygodniu, w Oddziale dla Dzieci odbywały się zorganizowane zajęcia dla najmłodszych.

8.07.2015. W czytelni biblioteki odbył się wykład przedstawiciela firmy „Ogrody Zdrowia", połączony z badaniem układu kostnego osób starszych uczestniczących w spotkaniu.

17.09.2015. Bibliotekarki uczestniczyły w webinarium w ramach akcji „e – motywacja seniorzy rock'ują", do której przystąpiła iłżecka biblioteka. Celem projektu jest aktywizacja i wspieranie osób starszych w rozwoju osobistym i społecznym.

22.09.2015. Stowarzyszenie Edukacji Pozaformalnej „Meritum" z Krakowa przeprowadziło warsztaty z GO-PRO „Programowania inaczej w oparciu o klocki Lego". W szkoleniu wzięła udział młodzież z Publicznego Gimnazjum Gminnego w Iłży.

5.09-30.11.2015. Prezentowana była wystawa malarstwa Dariusza Kozła, mieszkańca Iłży, zatytułowana „Spektrum".

JASTRZĘBIA

5.09.2015. W siedzibie biblioteki odbyło się Narodowe Czytanie „Lalki".

JEDLIŃSK

7.07-31.08.2015. Wakacje w bibliotece. Podczas zajęć odbyło się głośne czytanie książek o przygodach Mikołajka, gry i zabawy edukacyjne, projekcje filmu o Mikołajku, zajęcia o bezpiecznym Internecie, konkursy plastyczne.

30.08.2015. Współudział biblioteki w organizacji Turnieju Sołectw, podczas którego zorganizowano kiermasz taniej książki.

5.09.2015. Wspólne czytanie „Lalki" w ramach akcji Narodowe Czytanie 2015. Ulubione i najbardziej znane fragmenty powieści czytali radni, studenci i uczniowie.

13.09.2015. Na zaproszenie Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Bierwce i Okolic dyrektor GBP uczestniczyła w IV Jarmarku Ludowym. W czasie imprezy podsumowane zostały konkursy: „Mój aktywny wypoczynek" oraz „Bierwiecka baba". Wyróżnione prace zostały nagrodzone albumami wydanymi przez bibliotekę gminną.

17.09.2015. Dzieci z publicznego przedszkola w Jedlińsku odwiedziły bibliotekę. Poznały siedzibę, zbiory literatury dziecięcej, przyjęły zaproszenie na kolejne odwiedziny.

JEDLNIA-LETNISKO

1.07-31.08.2015. W czytelni biblioteki eksponowano „Pejzaż w malarstwie holenderskim" – wystawę Romana Korneckiego.

1.08-30.09.2015. Wystawa fotografii Barbary Bartczak. Bohaterką prac była głównie kobieta ze swoją tajemniczą duszą i czasami zapomnianą kobiecością.

1-30.09.2015. Placówki biblioteczne gminy włączyły się w organizację gminnych dożynek. Przeprowadzono zajęcia edukacyjno–artystyczne: konkursy słowotwórcze i rysunkowe, gry słowne oraz zabawy logiczne. Biblioteka była odpowiedzialna za zorganizowanie stoisk na kiermaszu sztuki ludowej i rękodzieła artystycznego.

PIONKI

1.07-30.09.2015. W Miejskim Centrum Kultury i Bibliotece odbyło się 10 spotkań członków Klubu Literatura i Kino (dyskusje literackie i seanse filmowe). Uczestniczyło w nich 60 osób.

1.07-30.09.2015. Wakacje w mieście. Zorganizowano zajęcia adresowane do dzieci. Były to gry, zabawy, czytanie bajek, malowanie twarzy, zajęcia plastyczne, gotowanie, korowody, zajęcia muzyczne, wycieczka do urzędu miasta i spotkanie z burmistrzem, zabawy taneczne. Każdorazowo uczestniczyło w nich od 10 do 22 osób.

22.08.2015. W Ogródku Jordanowskim odbył się koncert pionkowskich zespołów muzycznych zatytułowany „Lew do Panny". Jego organizacją i prowadzeniem zajęła się Agata Chmielewska – pracownica biblioteki.

5.09.2015. MCKiB zorganizowało Narodowe Czytanie „Lalki" Bolesława Prusa. Mieszkańcom Pionek czytali: zastępca burmistrza, radni, z przewodniczącym rady na czele, mieszkanki Pionek. W trakcie czytania serwowano słuchaczom kawę, herbatę i ciasto.

PRZYTYK

1.07-31.08.2015. „Jak to zrobić?" – cykl zajęć dotyczących wykorzystania niepotrzebnych przedmiotów do wykonania interesujących domowych akcesoriów. Spotkania, prowadzone przez pracowników biblioteki, cieszyły się popularnością wśród najmłodszych.

SKARYSZEW

1-31.07.2015. MGBP w Skaryszewie zorganizowała wystawę fotograficzną „Przyrodnicze impresje". Autorką wystawy była Magdalena Błażewicz, od lat współpracująca z biblioteką.

1-31.08.2015. MGBP w Skaryszewie zorganizowała wystawę pokonkursową prac fotograficznych, konkursu „Fotosprawni 2015". Konkurs ogłoszony był przez Stowarzyszenie „Słoneczko" oraz Samorządowe Przedszkole w Skaryszewie. Przeprowadzony został w dwóch kategoriach: Niepełnosprawny w kadrze, Niepełnosprawny autor zdjęć.

4.09.2015. MGBP w Skaryszewie wzięła udział w Narodowym Czytaniu „Lalki", które odbyło się w siedzibie biblioteki. W przerwie wyświetlono fragmenty filmu „Lalka".

WOLANÓW

1.07-31.08.2015. „Malowanie moją życiową pasją" – wystawa obrazów mieszkanki Wolanowa Eleny Faliszewskiej.

1.07-31.08.2015. „Wakacje 2015". W programie m. in.: wesoła gimnastyka dla języka, przyjdź i maluj w bibliotece, kto zagadkę zgadnie tego nuda nie dopadnie, zajęcia edukacyjne pod hasłem „Bezpieczne wakacje".

31.08.2015. Gminna Biblioteka Publiczna ogłosiła kolejną edycję konkursu „Ak-

tywny czytelnik wakacyjny" adresowanego do dzieci i młodzieży w wieku do lat 19. Pierwsze miejsce i tytuł „Najaktywniejszego Czytelnika Wakacji 2015" zdobyła Laura Kowalczyk z Garna, która przeczytała w okresie wakacyjnym przeszło 80 książek, II miejsce zdobyła Emila Godek, także z Garna – przeczytała 24 książki, III miejsce zajęła Maja Piasta ze Strzałkowa – przeczytała 22 książki.
27.09.2015. GBP współorganizowała „Festyn Sportowy – Mniszek 2015".

ZAKRZEW
1-31.08.2015. Biblioteka Gminna przeprowadziła wakacyjne zajęcia dla dzieci. W programie znalazły się konkursy, zajęcia plastyczne, zabawy ruchowe, zajęcia z książką, zabawy z językiem angielskim. Zorganizowano także dzień poświęcony historii ziemi zakrzewskiej. Jedną z atrakcji była gra planszowa „Od Zakrzewa do Taczowa" oraz zabawa „Śladami Powały".

6.09.2015. W Taczowie odbyły się Dożynki Gminne zorganizowane przez wójta i Radę Gminy w Zakrzewie. GBP oraz filie uczestniczyły w nich, prezentując wystawę fotografii dawnej wsi, książki i wydawnictwa regionalne oraz publikacje z dziedziny rolnictwa i gospodarstwa domowego.

Marzena Berlińska
Pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki MBP w Radomiu
Zofia Nogaś
Kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego MBP w Radomiu

Zaprosili nas

Anna Skubisz-Szymanowska

Radomska Orkiestra Kameralna na koncert „letnia Serenada" z udziałem Krystyny Wiśniewskiej – wiolonczela, oraz Agaty Sribniak – dyrygentki (3.06.2015).

Muzeum Wsi Radomskiej na uroczystości Bożego Ciała (4.06.2015).

Dom Kultury „Idalin" na XVIII Ogólnopolski Konkurs Modeli Kartonowych i Plastikowych (5-7.06.2015).

Muzeum Wsi Radomskiej, Hufiec ZHP Radom – Miasto, Harcerski Klub Turystyczny „BRA – DE – LI" na XXXV Ogólnopolskie spotkania z Piosenką Żeglarską Rafa 2015" (6.06.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie wystawy fotografii Agi Cebuli „Azja", prezentującej zdjęcia dokumentujące podróże autorki na ten kontynent (9.06.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na finisaż wystawy „Ciało" i promocję wydawnictwa towarzyszącego wystawie oraz na otwarcie wystawy „Tabu", prezentującej prace profesorów i studentów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (19.06.2015).

Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku na obchody setnej rocznicy śmierci Józefa Brandta. Jednym z wydarzeń było otwarcie jubileuszowej wystawy „Józef Brandta (1841–1915)" (20.06.2015).

Radomskie Stowarzyszenie Pokoleń na zjazd Stowarzyszenia zorganizowany na Zamku w Szydłowcu (21.06.2015).

Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu na otwarcie wystawy „Nikifor", zorganizowanej w Domu Esterki – Muzeum Sztuki Współczesnej (23.06.2015).

Dyrekcja Niepublicznej Szkoły Muzycznej I stopnia w Radomiu na koncert z okazji zakończenia roku szkolnego 2014/2015 (24.06.2015).

Organizatorzy obchodów XXXIX rocznicy Radomskiego Czerwca'76 na uroczystości z okazji rocznicy (25.06.2015).

Muzeum Regionalne w Kozienicach na wernisaż środowiskowej wystawy twórców sztuk plastycznych ziemi kozienickiej (26.06.2015).

Muzeum Wsi Radomskiej na Sobótki oraz rozstrzygnięcie ogólnopolskiego konkursu poetyckiego „O dzban czarnoleskiego miodu" (27.06.2015).

Towarzystwo Ochrony i Promocji Zawodów Ginących w Iłży na XXI Iłżecki Jarmark Sztuki Ludowej (9.08.2015).

Prezydent Miasta Radomia Radosław Witkowski na charytatywny koncert w ramach akcji „Siła w precyzji – siła w pomaganiu", zorganizowany nad zalewem na Borkach (14.08.2015).

Muzeum Wsi Radomskiej na Letni kurs historii Na polu chwały 1920 „Twierdzą nam będzie każdy próg" (15.08.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria oraz Prezydent Miasta Radomia Radosław Witkowski na Radom Fashion Show 2015 (22.08.2015).

Zespół Szkół Plastycznych im. Józefa Brandta na jubileusz 70-lecia utworzenia Szkoły Plastycznej w Radomiu, założonej przez Wacława Dobrowolskiego (1.09.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie wystawy jubileuszowej z okazji 25-lecia pracy twórczej Bogusława Dobrowolskiego (4.09.2015).

Cech Piekarzy, Urząd Miejski w Radomiu i Muzeum Wsi Radomskiej na XVII Radomskie Święto Chleba (6.09.2015).

Muzeum Regionalne w Kozienicach im. prof. Tadeusza Mikockiego na otwarcie wystawy ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, zatytułowanej „Od lunety Galileusza do teleskopów kosmicznych" (18.09.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na wieczór poetycko-muzyczny z okazji 55-lecia pracy twórczej Andrzeja Mędrzyckiego (18.09.2015).

Fundacja Chałubińszczaków oraz Dyrekcja IV LO im. dra Tytusa Chałubińskiego w Radomiu na obchody 110-lecia szkoły (19-20.09.2015).

Dyrekcja Niepublicznej Szkoły Muzycznej I stopnia w Radomiu wraz z Gronem Pedagogicznym na inauguracje roku szkolnego 2015/2016 (24.09.2015).

Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu na otwarcie wystawy „Janusz Towpik. Czarodziej natury" (25.09.2015).

Dyrektor Zespołu Szkół Plastycznych im. Józefa Brandta w Radomiu na obchody jubileuszu 25-lecia utworzenia szkoły (25.09.2015).

Dyrektor Książnicy Płockiej im. Władysława Broniewskiego na konferencję podsumowującą realizacje projektu „Remont zabytkowej siedziby instytucji kultury – Książnicy Płockiej", współfinansowanego przez Unie Europejska ze środków EFRR oraz ze środków budżetu państwa (29.09.2015).

Urząd Miejski w Radomiu, Rewitalizacja Sp. z o.o., Zespół Naukowy do Badań Dziejów Radomia na sympozjum popularnonaukowe „Tajemnice radomskiej archeologii" (29.09.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie wystawy fotografii Leona Pierzchalskiego „Nepal – tuż przed tragedią" (29.09.2015).

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Małgorzata Omilanowska oraz dyrektor Narodowego Instytutu Audiowizualnego Michał Merczyński na uroczystość podsumowującą realizacje pięcioletniego Wieloletniego Programu Rzadowego Kultura+ , Priorytet Digitalizacja. W trakcie gali przedstawione zostały efekty działań prowadzonych w ramach programu w sektorach: audiowizualnym, archiwalnym, bibliotecznym i muzealnym (1.10.2015).

Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia" w Radomiu na otwarcie wystawy „Czekalska + Golec. 69% Cruelty Free" (2.10.2015).

MOK „Amfiteatr" w Radomiu na jubileusz 35-lecia działalności (2.10.2015).

Rektor i Senat Wyższej Szkoły Handlowej w Radomiu na uroczystą inaugurację roku akademickiego 2015/2016 (3.10.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie wystawy Nieformalnej Grupy Artystów Skład Doczepiony (3.10.2015).

Muzeum Wsi Radomskiej na Festiwal Ziemniaka (4.10.2015).

Władze samorządowe województwa mazowieckiego oraz Kozienic na uroczyste otwarcie Centrum Kulturalno-Artystycznego w Kozienicach (7.10.2015).

Dom Kultury „Idalin" na otwarcie wystawy akwareli Hanny Ozimek (8.10.2015).

Fundacja Legalna Kultura, Mazowieckie samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Radomiu oraz Radomski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli na konferencję „Ucz (się) legalnie! Szanse i zagrożenia edukacji w cyfrowej rzeczywistości" (8.10.2015).

Organizatorzy na II Radomski Przegląd Chórów Oświatowych im. Janusza Zycha (9.10.2015).

Rektor i Senat Europejskiej Uczelni Społeczno-Technicznej w Radomiu na inauguracje roku akademickiego 2015/1016 (10.10.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na 14. Radomski Festiwal Jazzowy (16-30.10.2015).

Stowarzyszenie Środowisko Inicjatywa, Caritas Diecezji Radomskiej oraz Jan Szczepan Kutkowski na aukcje charytatywną prac artystów plastyków związanych z Radomiem na rzecz dwójki chorych dzieci, zorganizowaną z okazji jubileuszu 45. lat pracy twórczej i 65. urodzin artysty plastyka Jerzego Bogdana Kutkowskiego (17.10.2015).

Rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Radomiu na uroczystość inauguracji roku akademickiego 2015/2016 (20.10.2015).

Zespół Telewizji Dami na spotkanie w nowej siedzibie redakcji przy ul Kelles-Krauza 13 (20.10.2015).

Organizatorzy na 19. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie (22-25.10.2015).

Fundacja Ars Antiqua Radomiensis na cykl koncertów w ramach XIX Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Dawnej im. Mikołaja z Radomia (22-25.10.2015).

Burmistrz Gminy Kozienice dr Tomasz Śmietanka na otwarcie kina w Kozienicach (23.10.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie wystawy malarstwa na tkaninie – batiku z pracowni Małgorzaty Strzelec Wydziału Sztuki UTH w Radomiu (23.10.2015).

Dyrektor Szkoły oraz organizatorzy na spotkanie autorskie z Rafałem Kosikiem w III LO w Radomiu (23.10.2015).

Chór Miasta Radomia Sancti Casimiri Cantores Radomienses na uroczysty koncert z okazji 30-lecia Chóru, zorganizowany w kościele pw. św. Rafała (24.10.2015).

Radomskie Towarzystwo Naukowe, Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu, Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska" na promocje książki Izabeli Krasińskiej „Życie kulturalne w miastach i miasteczkach guberni radomskiej w latach 1864 – 1914" (29.10.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria oraz Związek Polskich Artystów Plastyków Okręg Radomski na otwarcie 25. wystawy Okregu Radomskiego ZPAP (30.10.2015).

Organizatorzy na Koncert Zaduszkowy poświęcony zasłużonym radomianom zmarłym od listopada 2014 roku do listopada 2015 roku (6.11.2015).

Dyrektor Publicznego Gimnazjum Nr 5 im. Jacka Malczewskiego w Radomiu na uroczyste obchody Święta Patrona (6.11.2015).

Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia" na otwarcie wystawy „Galeria Krzywe Koło 1956–1965). Prace na papierze" (6.11.2015).

Dyrektor Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku na otwarcie nowych wystaw. W Muzeum Rzeźby Współczesnej pokazano „Wojciech Fangor. 3 wymiary retrospektywa", w Galerii „Monumentalnej" poplenerową wystawę „Ogólnopolska Płaszczyzna Współpracy Akademickiej 2015. Edycja 1", w Galeriach: „Kaplica" i „Kameralna" zaprezentowano nowe dzieła w kolekcji CRP w Orońsku (7.11.2015).

Dyrektor Archiwum Państwowego w Radomiu na otwarcie wystawy „Życie w czasach Wielkiej Wojny. Codzienność mieszkańców Radomia i okolic w latach I Wojny Światowej" (12.11.2015).

Wójt Gminy Zakrzew i Gminna Biblioteka Publiczna w Zakrzewie na otwarcie wystawy malarstwa Doroty Kowalik-Nienartowicz „Akwarela i gwasz" oraz koncert muzyki Fryderyka Chopina (13.11.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na spotkanie z Uładzimirem Niaklajewem białoruskim poetą, prozaikiem i działaczem społeczno-politycznym (19.11.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na wystawę fotografii Stanisława Gąsiora, zorganizowaną z okazji jubileuszu 50-lecia pracy twórczej (20.11.2015).

Europejska Uczelnia Społeczno-Techniczna w Radomiu na konferencję naukową „Jak dawniej leczyli babcia i dziadek – powrót do korzeni" (21.11.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria oraz Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich oddział w Radomiu na Dni Lwowa (21-23.11.2015).

Dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu na obchody jubileuszu 90 lat szkolnictwa muzycznego w Radomiu oraz na Koncert Galowy (23-27.11.2015).

Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Orła Białego w Radomiu na V edycję Międzyszkolnego Konkursu Poetyckiego „Poezja niejedno ma imię" (25.11.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na promocję książki Adriana Szarego „Bal" (25.11.2015).

Muzeum Regionalne w Kozienicach na otwarcie wystawy „Naszej chaty niskie progi" (27.11.2015).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na prezentację debiutanckiego tomiku poezji Hanny Avis Zembrzyckiej „tak po prostu" (27.11.2015).

Oprac. Anna Skubisz-Szymanowska

Spis treści

W pierwszych słowach 1
Anna Skubisz-Szymanowska

Wydarzenia
- Mały jubileusz. O V Radomskich Targach Wydawnictw Regionalnych 3
  Marta Wiktoria Trojanowska
- It's a good day to... Comic Day 10
  Dariusz Wróbel
- Wakacje w bibliotece spędzacie jak chcecie 12
  Aneta Sobania, Łukasz Pawlak
- Wakacyjne podróże w czasie 14
  Kinga Olbromska-Miłosz
- Historycznie na dziedzińcu biblioteki... 16
  Marta Wiktoria Trojanowska
- Cultura Porta Fidei 2015 20
  Joanna Nagay
- Światowy Dzień Zwierząt w naszej bibliotece 24
  Kinga Olbromska-Miłosz
- Elżbieta Czajka z wizytą w Radomiu 26
  Dorota Prawda
- Akademia Zdrowia Forever. Część 2 27
  Dorota Prawda
- Mikołajkowa Loteria Książkowa 29
  Dariusz Wróbel

Relacje, refleksje
- Rodzina to siła – siła w literaturze 32
  Małgorzata Kosel
- Aktywizacja czytelnicza młodzieży 34
  Ewa Boruch
- Skoro książka zabija czas.... 36
  Marta Wiktoria Trojanowska

Działamy (nie)prowincjonalnie
- M@zowszanie.pl szansą dla bibliotek 38
  Jadwiga Romanowska
- Kino na trawie – lato 2015 40
  Magdalena Kowalczyk
- Narodowe czytanie 41
  Krystyna Sygocka

Z dziejów radomskiego bibliotekarstwa
- Biblioteka Zakładowa Radomskiej Wytwórni Telefonów 42
  Marta Wiktoria Trojanowska

Z bibliotecznych półek
- Wypożyczalnia Główna 45
  Bogumiła Grabowska
- Wypożyczalnia dla Dzieci 47
  Małgorzata Minda
- Czytelnia Regionalna 49
  Maria Kaczmarska
- Z czasopism regionalnych 51
  Dorota Ważyńska

- Kronika 52
  Marzena Berlińska, Zofia Nogaś

- Zaprosili nas 58
  Anna Skubisz-Szymanowska